

RAPORT DE POLITICĂ PUBLICĂ FINANȚAREA PUBLICĂ A ACTIVITĂȚILOR NON-PROFIT DE INTERES GENERAL

Asociația Centrul pentru Legislație Nonprofit

București, 2019

Autori:

Claudia Petrescu

Octavian Rusu

Adriana Iordache

ISBN 978-973-0-31094-8

Competența face diferența!

Raport realizat de Asociația Centrul pentru Legislație Nonprofit în cadrul proiectului selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană din Fondul Social European

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar eficiente

Operațiunea 1.1: Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanța cu SCAP

Titlul proiectului: "Îmbunătățirea cadrului juridic privind finanțarea publică a organizațiilor neguvernamentale

Contract nr. POCA/111/1/1/111409

Autori:

1. Claudia Petrescu - cercetător asociat Centrul pentru Legislație Nonprofit, cercetător Institutul de Cercetare a Calității Vieții al Academiei Române
2. Octavian Rusu – expert politici publice Centrul pentru Legislație Nonprofit
3. Adriana Iordache - expert legislație, Centrul pentru Legislație Nonprofit

CUPRINS

Rezumat	1
Problema de politică publică.....	5
Principalele cauze și efecte ale corelării reduse între mecanismele de finanțare publică a activităților non-profit aplicate la nivel local și național	5
Implementarea deficitară a legii 350/2005 - analiza cauzală.....	7
Implementarea deficitară a legii 34/1998 - analiza cauzală	9
Implementarea deficitară a OG 51/1998 - analiza cauzală.....	9
Principalele aspecte problematice privind finanțarea publică a activităților non-profit - date statistice și ale cercetării calitative	10
Dimensiunea finanțării publice	12
Principalele probleme ale mecanismelor de finanțare a activităților nonprofit.....	15
CADRUL GENERAL - LEGEA 350/2005.....	15
SOCIAL - LEGEA 34/ 1998.....	17
CULTURĂ - O.G. 51/1998.....	19
Populația afectată	20
Implicații ale non-acțiunii guvernamentale în domeniul finanțării activităților nonprofit.....	21
Scopul și obiectivele propunerii de politică publică	21
Descrierea opțiunilor de soluționare a problemei/problemelor identificate	22
Opțiunea nr. 1: menținerea situației actuale.....	22
Cadrul general: granturi acordate din bugetul de stat și bugete locale.....	22
Mecanismul de subvenții pentru servicii sociale.....	23
Mecanismul de granturi pentru cultură: finanțarea de programe, proiecte și acțiuni culturale: Cadru general și Administrația Fondului Cultural Național (AFCN).....	24
Opțiunea nr. 2. Menținerea cadrului actual de reglementare cu modificări incrementale	25
Recomandări generale pentru mecanismul/ mecanisme de finanțare.....	25
Legea 350/2005	26
Legea 34/1998 și normele sale de aplicare	26
O.G. 51/1998.....	27
Opțiunea nr. 3. Crearea unui mecanism unic de finanțare a activităților nonprofit.....	27
Caracteristicile generale ale mecanismului unic de finanțare.....	27
Procedura de acordare a finanțărilor nerambursabile	28
Identificarea și evaluarea impactului.....	31
Impactul BUGETAR ȘI FINANCIAR	31
Impactul ASUPRA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR.....	32
Impactul SOCIAL AL ACTIVITĂȚILOR NONPROFIT	32

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Impact MACROECONOMIC	34
Selectarea opțiunii de politică publică	34
Criterii de evaluare a opțiunilor de politică publică	34
Evaluarea opțiunilor de politică publică pe baza analizei multicriteriale	36
Procesul de consultare publică	39
Măsuri post-adoptare	40
măsuri necesare după adoptarea propunerii de politică publică de introducere a unui mecanism unic de finanțare publică a activităților nonprofit	40
mecanism de monitorizare și evaluare a propunerii de politică publică.....	41
Bibliografie	42
Anexe.....	44
Anexa 1 - Inițiative legislative privind mecanismele de finanțare analizate	44
Anexa 2. Sumar concluzii întâlniri rețea	45
Anexa 3. Sumar concluzii întâlniri rețea	49
Întâlnirea nr. 1: 11.07.2019.....	49
Întâlnirea nr. 2 - 19.09.2019.....	50
Întâlnirea nr. 3 - 1.11.2019	51
Anexa 4. Sumar concluzii consultări publice	52
Anexa 5. Concluzii consultare Asociația Municipiilor din România.....	55

REZUMAT

Sustenabilitatea financiară reprezintă una dintre dimensiunile problematice pentru sectorul non-profit, furnizarea serviciilor de interes public de către organizațiile neguvernamentale pentru o gamă cât mai variată de categorii de populație precum și îndeplinirea rolului de garant al democrației depinzând de asigurarea finanțării. Finanțarea activității sectorului non-profit reprezintă în continuare o problemă în condițiile în care sprijinul instituțiilor statului (naționale sau locale) pentru ONG-urile furnizoare de servicii de interes public a scăzut foarte mult, granturile pentru ONG-uri s-au redus, iar numărul companiilor care susțin sectorul non-profit prin donații este destul de mic (23% în 2015) în ciuda măsurilor de stimulare a finanțării ONG-urilor de către companii (scutiri de impozit).

Prezentul raport analizează succint problema de politică publică referitoare la corelarea redusă a mecanismelor de finanțare publică a activităților non-profit aplicate la nivel național și local, cadrul legal actual a trei dintre principalele mecanisme de finanțare a activităților non-profit de interes general prevăzute de legislația română: Legea 350/2005, Legea 34/1998 și OG 51/1998 și formulează opțiuni de politici publice pentru îmbunătățirea acestuia. Opțiunea de politică publică care ar permite rezolvarea optimă a problemelor semnalate în implementarea mecanismelor actuale de finanțare o reprezintă introducerea unui mecanism unic de finanțare a activităților nonprofit de interes general. Astfel, mecanismul urmează să preia elementele care constituie bune practici din cadrul mecanismelor actuale și să aducă o serie de noutăți, pentru remedia disfuncționalitățile actuale. Acest mecanism urmează să fie aplicabil tuturor domeniilor de activitate și să fie compus dintr-un cadru general și din reguli specifice fiecărui sector în parte, în funcție de particularitățile acestuia.

Problema de politică publică

Corelarea redusă între mecanismele de finanțare publică a activităților non-profit aplicate la nivel local și național reprezintă una dintre principalele probleme ale finanțării deficitare a acestui tip de activități. La nivel național se finanțează activitățile non-profit prin multiple tipuri de mecanisme: subsidii, subvenții, granturi (mecanisme diferite pe domenii) - inclusiv programe de interes național, contractare de servicii, asociere public privat, mecanisme alternative (sponsorizări, deduceri, mecanismul proporțional), finanțare indirectă etc (Iordache, 2019). Aceste mecanisme de finanțare sunt implementate neunitar la nivelul administrației publice, în special al celei locale, din cauza înțelegerii diferite a modului lor de implementare sau cunoașterii insuficiente a lor de către autorități.

Cauzele generale ale corelării deficitare a mecanismelor de finanțare publică la nivelul unităților administrației publice sunt:

- Cunoașterea insuficientă a diferitelor mecanisme de finanțare a activităților nonprofit la nivelul instituțiilor administrației publice
- Înțelegerea și implementarea diferită a prevederilor mecanismelor de finanțare care duc la o interpretare variată a prevederilor acestora în cadrul instituțiilor publice
- Coroborarea deficitară a prevederilor diferitelor politici publice în domeniu
- Dialogul insuficient între instituțiile publice și ONG pe tematica finanțării activităților nonprofit.

Finanțarea redusă a activităților nonprofit reprezintă un efect al corelării reduse a diferitelor mecanisme de finanțare publică și a alocării unor resurse limitate. Astfel principalele cauze ale acestei finanțări extrem de reduse sunt reprezentate de:

- Cunoașterea insuficientă a activității ONG-urilor de către consilierii locali/județeni
- Lipsa de interes a factorilor de decizie pentru susținerea activității ONG-urilor
- Înțelegerea deficitară a rolului ONG-urilor în societate
- Corelarea deficitară a diferitelor mecanisme de finanțare publică la nivelul instituțiilor administrației publice

Efectele finanțării publice reduse a activităților nonprofit, în condițiile unei retrageri a finanțărilor de la organizațiile internaționale și a unui suport redus din partea sectorului privat și al cetățenilor (FONPC, 2019), sunt reprezentate de:

- Reducerea numărului de beneficiari ai serviciilor și activităților oferite de către ONG-uri
- Reducerea calității serviciilor și activităților oferite de către ONG-uri
- Scăderea capacității de inovare socială în rândul ONG-urilor și de identificare de noi soluții adaptate la nevoile cetățenilor
- Slăbirea societății civile în general

Finanțarea publică a activităților nonprofit este extrem de redusă în România. Datele colectate de la instituțiile publice indică un nivel extrem de redus al sumelor alocate pentru finanțările publice pentru activități nonprofit. Astfel în perioada 2013 - 2017 în cazul:

- subvențiilor acordate de către Ministerul Muncii și Justiției Sociale, cuantumul acestora a scăzut cu 40%
- granturilor acordate de Ministerul Tineretului și Sportului, sumele au scăzut cu 28%
- granturilor acordate de Administrația Fondului Cultural, sumele au crescut de peste 3 ori
- granturilor acordate de către Consiliile Județene, sumele alocate au crescut de aproape 3 ori

Scopul și obiectivele propunerii de politică publică

Scop: Creșterea calității și cantității activităților non-profit de interes general și a serviciilor publice furnizate de ONG-uri, precum și a eficienței și eficacității utilizării fondurilor publice.

Obiective:

- Obiectiv 1: Simplificarea și debirocratizare procedurilor de acordare a finanțărilor pentru activități non-profit de interes general din fonduri publice.
- Obiectiv 2: Creșterea gradului de previzibilitate și transparență a procesului de acordare a finanțărilor publice pentru susținerea activităților non-profit de interes general și serviciilor sociale.
- Obiectiv 3: Stimularea încrederii reciproce și a cooperării între autoritățile finanțatoare și organizațiile nonguvernamentale în domeniul finanțării activităților non-profit din fonduri publice.

Opțiuni de politică publică

Opțiunea nr. 2. Menținerea cadrului actual de reglementare cu modificări incrementale

Prima alternativă de politică publică prevede menținerea cadrului actual de reglementare, cu modificările și completările necesare pentru a îmbunătăți cele 3 mecanisme de finanțare publică.

Recomandări generale pentru mecanismul/ mecanisme de finanțare

- Creșterea nivelului finanțării publice pentru activitățile nonprofit, deoarece în prezent quantumul acordat este foarte redus raportat la nevoile populației care ar trebui satisfăcute;
- Reglementarea expresă a posibilității de a acorda finanțări multianuale (contracte pe durată de 3 -5 ani), în cuprinsul Legii 500/2002 privind finanțele publice și al Legii 273/2006 privind finanțele publice locale, pentru a asigura continuitatea și sustenabilitatea activităților nonprofit;
- Reducerea cofinanțării la 2%, precum și reglementarea posibilității ca jumătate din cofinanțare să fie asigurată în natură și raportată la toate liniile bugetare, nu pe fiecare linie bugetară în parte (excepție: Legea 34/1998, unde nu este cazul);
- Dezvoltarea unui Ghid Unic de Aplicare la nivel național, pornind de la cele deja existente (precum POCU sau POCA), realizat cu consultarea Curții de Conturi, inclusiv pentru a clarifica dacă/ în ce condiții se pot acorda finanțări multianuale. De asemenea, participanții au recomandat organizarea unor sesiuni de informare pentru solicitanți și adoptarea de norme/instrucțiuni care să detalieze întreaga procedură de finanțare;
- Crearea unei platforme online de depunere a proiectelor și a raportării de către solicitanți/beneficiari, prin intermediul unui cont unic sau cel puțin crearea unui document standard electronic tipizat pentru completarea aplicației de proiect/ raportării;
- Interconectarea datelor între instituțiile publice și verificarea informațiilor relevante în faza de aplicație direct de către autoritatea finanțatoare din acest baze de date;
- Reglementarea unui procent din cheltuielile administrative (de ex. între 7-15%) care să fie decontate ca sume forfetare, fără a mai fi nevoie de documente justificative;
- Reglementarea expresă a posibilității de a opera modificări între capitole bugetare în cazuri justificate, pentru o mai mare flexibilitatea în utilizarea finanțării nerambursabile.
- Adoptarea unei strategii de finanțare pe 3-5 ani, cu consultarea ONG-urilor și în urma unei analize de nevoi sau trimiterea către/ corelarea cu strategii existente;
- Publicarea informațiilor cu privire la finanțările publice pe o platformă online la nivel național (administrată de Secretariatul General al Guvernului), în loc de publicarea în Monitorul Oficial;
- Publicarea datelor relevante privind finanțările acordate în format deschis și unitar de către autoritățile finanțatoare;
- Introducerea de evaluatori independenți și cu experiență în aria proiectului evaluat (cu excepția AFCN, unde există deja) și prevederea expresă a remunerării acestora;

Opțiunea nr. 3. Crearea unui mecanism unic de finanțare a activităților nonprofit

Opțiunea de politică publică care ar permite rezolvarea optimă a problemelor semnalate în implementarea mecanismelor actuale de finanțare o reprezintă introducerea unui mecanism unic de finanțare a activităților nonprofit de interes general. Astfel, mecanismul urmează să preia elementele care constituie bune practici din cadrul mecanismelor actuale și să aducă o serie de noutăți, pentru remedia disfuncționalitățile actuale. Acest mecanism urmează să fie aplicabil tuturor domeniilor de activitate și să fie compus dintr-un cadru general și din reguli specifice fiecărui sector în parte, în funcție de particularitățile acestuia.

Aspecte legate de procedura de selecție și de raportare: debirocratizare

- Dezvoltarea unui Ghid Unic de Aplicare la nivel național, pornind de la cele deja existente (precum POCU sau POCA), realizat cu consultarea Curții de Conturi, inclusiv pentru a

clarifica dacă/ în ce condiții se pot acorda finanțări multianuale. De asemenea, participanții au recomandat organizarea unor **sesiuni de informare pentru solicitanți și adoptarea de norme/instrucțiuni care să detalieze întreaga procedură de finanțare.**

- Crearea unei **platforme online de depunere a proiectelor și a documentelor justificative** de către solicitanți, prin intermediul unui cont unic (după modelului AFCN). Această platformă ar urma să permită inclusiv **raportarea online**, după modelul Erasmus. În absența unei astfel de platforme, se propune cel puțin crearea unui **document standard electronic tipizat** pentru completarea aplicației de proiect, în vederea simplificării și debirocratizării procedurii în faza de aplicație.
- Reglementarea unei proceduri de aplicare simplificate, în care solicitanții depun inițial un **brief de proiect** (de aprox. 2 pagini). În cazul organizațiilor considerate eligibile, brief-ul de proiect ar urma să fie extins.
- Crearea unei **liste de rezervă de cu proiecte** care ar putea fi finanțate în cazul în care solicitanții admiși inițial pentru finanțare nu semnează contractul de finanțare.
- **Interconectarea datelor între instituțiile publice și verificarea informațiilor relevante** în faza de aplicație direct de către autoritatea finanțatoare din acest baze de date, pentru diminuarea numărului de documente solicitate în faza de aplicație.
- Reglementarea unui **procent din cheltuielile administrative** (de ex. între 7-15%) care să fie **decontate ca sume forfetare**, fără a mai fi nevoie de **documente justificative**, similar modelului european.
- Reglementarea expresă a **posibilității de a opera modificări între capitole bugetare** în cazuri justificate, pentru o mai mare flexibilitate în utilizarea finanțării nerambursabile.

Aspecte legate de procedura de selecție și de raportare: transparentă și previzibilitate

- Adoptarea unei **strategii de finanțare pe 3-5 ani**, cu consultarea ONG-urilor și în urma unei analize de nevoi SAU **trimiterea către/ corelarea cu strategii existente**. În cazul în care se organizează consultații cu ONG-uri, se recomanda publicarea minutei pe site-ul autorității finanțatoare, cu menționarea tuturor propunerilor primite din partea societății civile.
- **Publicarea informațiilor cu privire la finanțările publice online**, considerând că dispozițiile cu privire la publicarea în Monitorul Oficial, ce sunt desuete și nu mai răspund necesităților actuale. Faptul că aceste informații se publică în partea a IV-a a Monitorului Oficial nu asigură nici transparență nici publicitatea necesară. O opțiune concretă în acest sens ar fi crearea unei **platforme online la nivel național** (administrate de Secretariatul General al Guvernului) pentru publicarea anunțurilor privind concursurile de proiecte pentru a se evita toate procedurile birocratice de publicare a acestora în Monitorul oficial. De asemenea, aici ar putea fi publicate și programele anuale, ghidurile și rapoartele finale ale fiecărui finanțator.
- Prevederea obligației de a publica **date relevante privind finanțările acordate în format deschis** de către autoritățile finanțatoare, pentru a facilita cercetarea acestui proces și evaluarea sistemului public de finanțare non-profit în România.
- Reglementarea unei **obligații de transparență și pentru ONG-urile care beneficiază de finanțare** a fost de asemenea propusă, corelativ cu obligația de transparență a autorităților finanțatoare. Astfel, s-a unii participanți au considerat că acestea ar trebui să publice pe site-urile proprii anumite informații cu privire la proiectele finanțate.

PROBLEMA DE POLITICĂ PUBLICĂ

Asigurarea sustenabilității și calității serviciilor furnizate de către organizațiile neguvernamentale presupune, pe lângă o serie de facilități fiscale, existența unor surse de finanțare stabile din fonduri publice pentru aceste activități nonprofit. România a reușit să dezvolte un cadru de politică publică generos în ceea ce privește finanțarea publică a activităților non-profit de interes general. La momentul actual, există cel puțin 10 mecanisme de finanțare directă a activității OSC (Iordache, 2019), dintre care principalele 3 sunt analizate în prezentul raport. Totuși, finanțarea activității organizațiilor neguvernamentale reprezintă una dintre problemele majore ale acestui sector, care afectează capacitatea lor de furnizare de servicii de interes general și calitatea acestora. Scorul obținut pe dimensiunea finanțare a scăzut la 4,5 în 2018 de la 4,2 în anii 2015 și 2016 conform Indexului sustenabilității organizațiilor societății civile 2018, fapt ce a determinat și o reducere a capacității sectorului neguvernamental de a furniza servicii, scorul pe dimensiunea furnizare de servicii scăzând de la 3,2 la 3,4.

Sustenabilitatea financiară reprezintă una dintre dimensiunile problematice pentru sectorul non-profit așa cum au indicat diversele cercetări efectuate (Lambru & Vameșu, 2010; FDSC, 2017; Asociația pentru Relații Comunitare, 2016). Finanțarea activității sectorului non-profit reprezintă în continuare o problemă în condițiile în care sprijinul instituțiilor statului pentru ONG-urile furnizoare de servicii a scăzut foarte mult, granturile pentru ONG-uri s-au redus, iar numărul companiilor care susțin sectorul non-profit prin donații este destul de mic (23% în 2015) în ciuda măsurilor de stimulare a finanțării ONG-urilor de către companii (scutiri de impozit). Ultimele cercetări în domeniu (FDSC, 2017, p. 79) indică ca principale surse de finanțare a activității organizațiilor neguvernamentale: granturile/finanțările nerambursabile cu fonduri UE, finanțările de la instituțiile neguvernamentale străine (altele decât UE), direcționarea impozitului de 2% de către persoanele fizice, donațiile individuale, cotizațiile membrilor și sponsorizările din partea companiilor.

Datele Institutului Național de Statistică pentru anul 2015 referitoare la veniturile organizațiilor neguvernamentale indică faptul că 64,8% dintre acestea au venituri sub 10.000 Euro, 24% au venituri 0 și doar 15,4% au venituri de peste 45.000 Euro (FDSC, 2017). Astfel distribuția ONG-urilor din România în funcție de venituri arată după cum urmează:

- 24% dintre acestea au venituri de 0 lei,
- 23% au venituri de maxim 10,000 lei,
- 17,8% au venituri între 10,000 lei și 40,000 lei,
- 19,7% au venituri între 40,000 și 200,000 lei,
- 15,4% au peste 200,000 lei.

Problema de politică publică: Corelarea redusă între mecanismele de finanțare publică a activităților non-profit aplicate la nivel local și național

PRINCIPALELE CAUZE ȘI EFECTE ALE CORELĂRII REDUSE ÎNTRE MECANISMELE DE FINANȚARE PUBLICĂ A ACTIVITĂȚILOR NON-PROFIT APLICATE LA NIVEL LOCAL ȘI NAȚIONAL

Problema finanțării deficitare a activităților sectorului asociativ este cauzată de accesul redus la programe mari de finanțare (inclusiv cele cu finanțare europeană), de numărul mic de finanțări ce pot fi atrase de la populație și de la companii, dar mai ales de nivelul redus al finanțării din bugetele

publice (locale sau naționale) și de lipsa de corelare a diverselor mecanisme de finanțare publică utilizate de către administrația publică locală sau centrală.

Corelarea redusă între mecanismele de finanțare publică a activităților non-profit aplicate la nivel local și național reprezintă una dintre principalele probleme ale finanțării deficitare a acestui tip de activități. La nivel național se finanțează activitățile non-profit prin multiple tipuri de mecanisme: subsidii, subvenții, granturi (mecanisme diferite pe domenii) - inclusiv programe de interes național, contractare de servicii, asociere public privat, , mecanisme alternative (sponsorizări, deduceri, mecanismul proporțional), finanțare indirectă etc (Iordache, 2019). Aceste mecanisme de finanțare sunt implementate neunitar la nivelul administrației publice, în special al celei locale, din cauza înțelegerii diferite a modului lor de implementare sau cunoașterii insuficiente a lor de către autorități. Varietatea aplicării mecanismelor de finanțare publică pentru activități nonprofit este atât de mare încât se întâlnesc administrații publice care aplică un singur mecanism (în special cele centrale, dar și unele locale), altele care aplică 2-3 mecanisme (Legea 350/2005, asocierea public privat și O.G. 82/2001 referitoare la finanțarea cultelor religioase recunoscute) sau altele care aplică 4-5 mecanisme (cele menționate anterior la care se adaugă Legea 34/1998 și/sau contractarea de servicii). În același timp, considerarea ONG-urilor ca organizații care dețin resurse și pot furniza servicii sau derula activități gratuit pentru cetățeni, face ca în multe cazuri administrația publică să aloce foarte puține fonduri sau chiar deloc pentru activitățile nonprofit derulate de către acestea. În unele cazuri fondurile pentru activități nonprofit sunt acordate pentru activități culturale, sportive sau de tineret derulate de către unități din subordinea administrației publice sau pentru cele ale cultelor religioase (Tabel 3).

Cauzele generale ale corelării deficitare a mecanismelor de finanțare la nivelul unităților administrației publice sunt:

- Cunoașterea insuficientă a diferitelor mecanisme de finanțare a activităților nonprofit la nivelul instituțiilor administrației publice
- Înțelegerea și implementarea diferită a prevederilor mecanismelor de finanțare care duc la o interpretare variată a prevederilor acestora în cadrul instituțiilor publice
- Coroborarea deficitară a prevederilor diferitelor politici publice în domeniu
- Dialogul insuficient între instituțiile publice și ONG pe tematica finanțării activităților nonprofit.

Efectele principale ale acestei corelări insuficiente sunt:

- Utilizarea cu precădere a mecanismelor de finanțare care:
 - prevăd o obligație de cofinanțare din partea ONG-urilor
 - permit acordarea de finanțări pe o perioadă foarte scurtă de timp, după aprobarea bugetului de stat și a bugetelor locale
- Finanțarea deficitară a activităților cu caracter continuu
- Lipsa de flexibilitate a instituțiilor publice în cheltuirea bugetelor proiectelor
- Birocrația ridicată în depunerea și implementarea proiectelor
- Transparența redusă în stabilirea domeniilor de finanțare și în perioada de evaluare

Finanțarea redusă a activităților nonprofit reprezintă un efect al corelării reduse a diferitelor mecanisme de finanțare publică și a alocării unor resurse limitate. Astfel principalele cauze ale acestei finanțări extrem de reduse sunt reprezentate de:

- Cunoașterea insuficientă a activităților ONG-urilor de către consilierii locali/județeni

- Lipsa de interes a factorilor de decizie pentru susținerea activității ONG-urilor
- Înțelegerea deficitară a rolului ONG-urilor în societate
- Corelarea deficitară a diferitelor mecanisme de finanțare publică la nivelul instituțiilor administrației publice

Efectele finanțării publice reduse a activităților nonprofit, în condițiile unei retrageri a finanțărilor de la organizațiile internaționale și a unui suport redus din partea sectorului privat și al cetățenilor (FONPC, 2019), sunt reprezentate de:

- Reducerea numărului de beneficiari ai serviciilor și activităților oferite de către ONG-uri
- Reducerea calității serviciilor și activităților oferite de către ONG-uri
- Scăderea capacității de inovare socială în rândul ONG-urilor și de identificare de noi soluții adaptate la nevoile cetățenilor
- Reducerea activității ONG-urilor și incapacitatea acestora de a furniza servicii adaptate nevoilor de la nivel local
- Slăbirea societății civile în general

Analiza cauzală a implementării deficitare a principalelor trei mecanisme de finanțare relevă o serie de cauze comune legate de transparența redusă, de birocrăția excesivă și de interpretarea diferită a legilor la nivelul autorităților finanțatoare. În același timp, principalele efecte vizează reducerea numărului de beneficiari ai serviciilor/activităților furnizate de către ONG-uri populației, scăderea calității acestor servicii, diminuarea activității ONG-urilor.

IMPLEMENTAREA DEFICITARĂ A LEGII 350/2005 - ANALIZA CAUZALĂ

Principalele cauze

- Perioada redusă în care proiectele finanțate trebuie să fie implementate (între 4 și 8 luni)
- Quantumul redus al sumelor acordate proiectelor finanțate fie din cauza fondurilor limitate acordate pentru finanțarea activităților derulate de către ONG-uri, fie din înțelegerea limitată a rolului ONG-urilor în societate/comunitate
- Implementarea acestei legi indiferent de domeniul de activitate și de specificul acesteia - de ex. serviciile sociale necesită o finanțare continuă, lucru care nu se poate realiza prin Legea 350/2005 așa cum este implementată acum de către instituțiile administrației publice
- Birocrația ridicată determinată de:
 - Absența reglementărilor legale și a unei/unor platforme online care să permită depunerea proiectelor și a raportărilor, astfel încât să ușureze procesul
 - Numărul mare de documente administrative solicitate anual atât în etapa de stabilire a eligibilității solicitantului, cât și în cea de implementare
 - Prevederi legale neclare care duc la o lipsă de flexibilitate în utilizarea bugetului proiectului (nu se pot muta sume de pe o linie bugetară pe alta chiar dacă există o justificare)
- Transparența redusă este determinată de:
 - Lipsa unor analize de nevoi la nivelul UAT-urilor care să fundamenteze obiectivele prioritare pentru finanțările publice
 - Lipsa unor consultări publice pentru stabilirea domeniilor și priorităților de finanțare pentru fiecare dintre acestea
 - Lipsa unei platforme on-line pentru depunerea aplicațiilor și a raportărilor pe proiecte
 - Lipsa obligativității acordării unui feedback ONG-urilor după evaluarea dosarelor în cadrul procedurilor de evaluare

- Nepublicarea grilelor detaliate de evaluare a aplicațiilor de proiecte
- Lipsa evaluatorilor externi cu experiență pe diferitele domenii finanțate
- Dificultăți în identificarea anunțurilor privind finanțările oferite
- Lipsa unor rapoarte publice de monitorizare a progresului proiectelor finanțate
- Lipsa unor rapoarte publice de implementare care să urmărească periodic inclusiv măsurarea impactului asupra beneficiarilor
- Lipsa datelor în format deschis privind proiectele finanțate de instituții publice și implementate de către ONG-uri
 - Aplicarea redusă și diferențiată la nivelul administrațiilor locale are ca principale cauze:
 - Interpretarea diferențiată a legislației la nivelul Consiliilor județene și Consiliilor locale
 - Neacordarea de finanțări înainte de aprobarea bugetului de stat și a bugetelor locale
 - Înțelegerea și aplicare diferită a legislației la nivelul Consiliilor județene și Consiliilor locale
 - Implementarea redusă a finanțărilor multianuale care nu permite derularea de proiecte ample sau care presupun oferirea de servicii continue pe perioade mai lungi de timp
 - Lipsa unor criterii de evaluare a aplicațiilor și implementării proiectelor care să vizeze calitatea serviciilor

Principalele efecte

- Reducerea numărului de beneficiari ai serviciilor/activităților furnizate de ONG-uri și acces deficitar pentru aceștia la alte servicii/activități similare, fapt ce va duce la scăderea calității vieții lor
- Reducerea numărului de servicii/activități (tineret, sport, cultură, social, educație) acordate beneficiarilor finali de către sectorul neguvernamental
- Scăderea calității serviciilor/activităților furnizate de către sectorul neguvernamental
- Lipsa de predictibilitate în finanțarea serviciilor/activităților ONG-urilor din fonduri publice, care poate afecta activitatea acestora printr-un consum mare de resurse alocat pentru atragerea de noi fonduri în detrimentul asigurării calității serviciilor/activităților deja finanțate
- Creșterea numărului de beneficiari pentru serviciile furnizate de instituțiile publice de asistență socială/educație/sport/tineret și a bugetului care trebuie alocat acestora
- Scăderea încrederii în instituțiile administrației publice. Conform datelor EQLS, comparativ cu media UE, România înregistrează valori scăzute ale scorului mediu de încredere în instituțiile publice (4.1 scor mediu al încrederii în Guvern și 5.5 scor mediu al încrederii în autoritățile locale). Încrederea în ONG-uri a înregistrat o creștere în România în ultimii 10 ani, având un scor mediu de 5.5, similar celui al încrederii în autoritățile locale. (ICCV, 2018)
- Reducerea voluntariatului în rândul populației din România. Datele EQLS arată că România înregistrează cea mai scăzută rată de participare socială la nivelul UE, numai 5,8% din populație declarând că participă lunar la activitățile unui club/societate/asociație, în timp ce la nivel european procentul este de aproape 30%. În cazul României, participarea persoanelor tinere (18-24 de ani) la activitățile sociale ale unui club, societate sau asociație cel puțin o dată pe lună a crescut în perioada 2011-2016 de la 13% la 24% (ICCV, 2018). Scăderea numărului de proiecte finanțate din fonduri publice ar duce la reducerea și mai mare a celor care derulează activități de voluntariat.
- Slăbirea societății civile în ansamblu.

IMPLEMENTAREA DEFICITARĂ A LEGII 34/1998 - ANALIZA CAUZALĂ

Principalele cauze

- Cuantumul foarte mic al sumelor acordate de la nivel național
- Birocrația ridicată determinată de:
 - Interpretarea diferită a cadrului legal la nivelul administrației publice locale (județ și municipiu)
 - Termene legale foarte stricte și dificil de pus în practică
 - Prevederi legale neclare
- Transparența redusă este determinată de:
 - Nereglementarea posibilității de aplicare on-line
 - Lipsa unor proceduri de evaluare care să prevadă și obligația autorităților finanțatoare de a acorda feedback ONG-urilor solicitante după evaluarea dosarelor
 - Lipsa evaluatorilor externi
 - Dificultăți în identificarea anunțurilor privind finanțările oferite
 - Lipsa unor rapoarte publice de implementare care să urmărească periodic și măsurarea impactului asupra beneficiarilor
- Aplicarea redusă și diferențiată la nivelul administrațiilor locale are ca principale cauze:
 - Interpretarea diferențiată a legislației la nivelul Consiliilor județene și Consiliilor locale
 - Lipsa acordării efective a finanțării în absența bugetului anual aprobat
 - Neaplicarea unitară a legislației la nivelul Consiliilor județene și Consiliilor locale

Principalele efecte

- Reducerea numărului de beneficiari ai subvenției - în perioada 2010 -2018 numărul beneficiarilor de servicii oferite de ONG-urile care primeau subvenție a scăzut cu 7000 de persoane.
- Reducerea numărului de servicii sociale acordate beneficiarilor finali de către sectorul neguvernamental
- Scăderea calității serviciilor sociale furnizate de către sectorul neguvernamental
- Lipsa de predictibilitate în finanțarea serviciilor sociale din fonduri publice care duce la un consum de resurse din partea ONG-ului pentru a atrage noi finanțări
- Creșterea numărului de beneficiari ai serviciilor de asistență socială acordate de instituții publice și a bugetului care trebuie alocat acestora, în condițiile în care costul per beneficiar stabilit prin standardul minim de cost este de cca 10 ori mai mare decât cel oferit ca subvenție furnizorilor privați.

IMPLEMENTAREA DEFICITARĂ A OG 51/1998 - ANALIZA CAUZALĂ

Principalele cauze:

- Cuantumul redus al sumelor alocate proiectelor culturale la nivelul instituțiilor administrației publice locale
- Aplicarea redusă a finanțărilor multianuale, de către alte autorități finanțatoare decât Administrația Fondului Cultural Național (AFCN).
- Organizarea concursurilor de proiecte pentru aplicații depuse de către ONG-uri, dar și de către instituții publice sau alte companii private - la AFCN 70% din suma alocată este acordată proiectelor ONG-urilor
- Birocrația ridicată în perioada de implementare a proiectelor. Volumul mare de documente solicitate, multe dintre acestea nejustificate (procese verbale/ persoane implicate, dovezi

de oferte (procese verbale) pentru servicii folosite precum bilete de avion, cazări). Raportarea pe parcursul implementării proiectului nu se face online, ci pe hârtie.

Principalele efecte:

- Scăderea numărului activităților culturale derulate și a accesului populației la cultură. Datele EQLS 2016 arată că 55% dintre români consideră accesul la servicii culturale ca fiind dificil, iar 29% apreciază ca dificil accesul la activități recreative sau la spații verzi. (EQLS, 2016) În același timp datele Barometrului de Consum Cultural 2016, în ultimul an 70% dintre români nu au mers la teatru, 88% nu au mers la operă/operetă, 62% nu au mers la muzee/expoziții, 67% nu au mers la cinematograful, 71% la evenimente sportive, 57% la spectacole de divertisment/muzică. (Despoiu și Matei, 2017)
- Lipsa de predictibilitate a finanțării activităților, ceea ce presupune consum de resurse pentru atragerea de noi resurse.

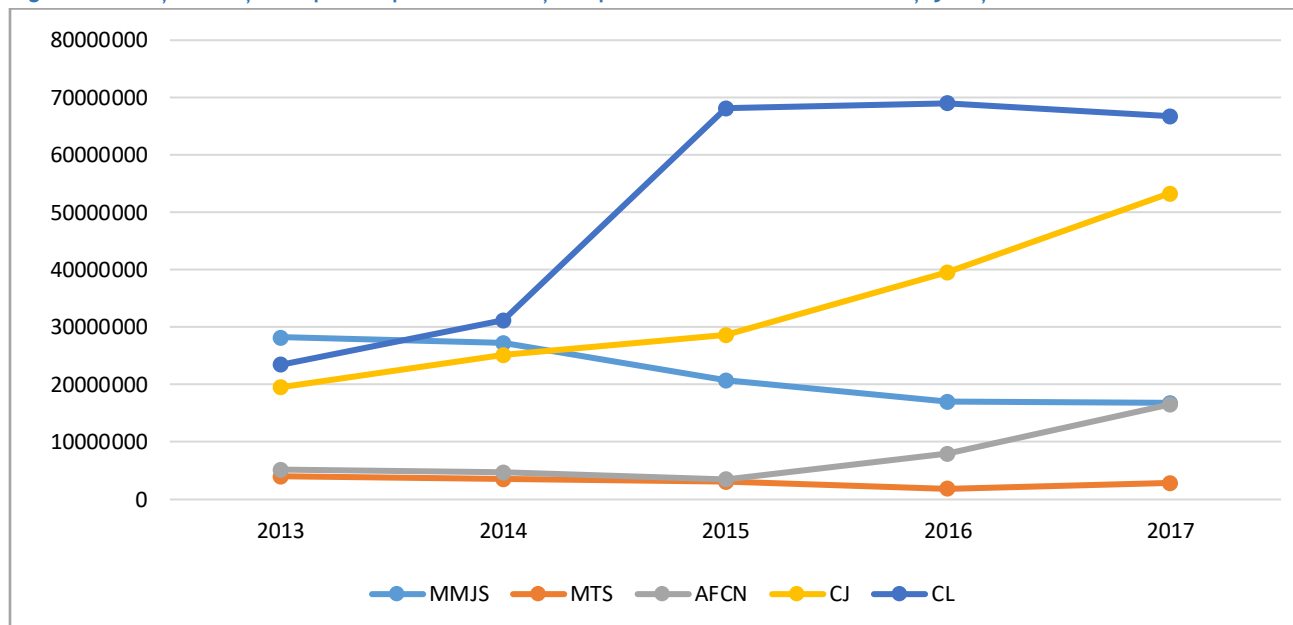
PRINCIPALELE ASPECTE PROBLEMATICE PRIVIND FINANȚAREA PUBLICĂ A ACTIVITĂȚILOR NON-PROFIT - DATE STATISTICE ȘI ALE CERCETĂRII CALITATIVE

Finanțarea publică a activităților nonprofit este extrem de redusă în România. Datele colectate de la instituțiile publice indică un nivel extrem de redus al sumelor alocate pentru finanțările publice pentru activități nonprofit. Chiar dacă în unele cazuri sumele alocate pentru finanțările activităților nonprofit au crescut ele rămân încă reduse comparative cu nevoie ONG-urilor. Astfel în perioada 2013 - 2017 în cazul (

Figura 1):

- subvențiilor acordate de către Ministerul Muncii și Justiției Sociale, cuantumul acestora a scăzut cu 40%. Numărul beneficiarilor subvențiilor a scăzut cu 49%.
- granturilor acordate de Ministerul Tineretului și Sportului, sumele au scăzut cu 28%
- granturilor acordate de Administrația Fondului Cultural, sumele au crescut de peste 3 ori. Procentul sumelor alocate proiectelor derulate de către ONG-uri a crescut de la 52% la 70% din total buget.
- granturilor acordate de către Consiliile Județene, sumele alocate au crescut de aproape 3 ori. Domeniul finanțat cel mai bine la nivel local în ultimii 5 ani a fost sportul (31%), urmat de social (27%), de cultură (19%) și de culte (19%). Regiunea care acordă cele mai mari sume pentru finanțarea activităților nonprofit este Nord-Vest (34% din totalul finanțărilor publice de la Consiliile județene pe 2017), urmată de Vest (24% din totalul finanțărilor) și de Centru (13%). Cele mai puține finanțări sunt acordate de județele din regiunea Sud-Muntenia - 4% din totalul finanțărilor consiliilor județene. Multe dintre consiliile județene nu au acordat finanțări pentru activitățile nonprofit derulate de către ONG-uri în perioada 2013-2017.
- granturilor acordate de consiliile locale ale municipiilor, sumele au crescut de aproape 2 ori. Domeniul finanțat cel mai bine la nivel local în ultimii 5 ani a fost (55%), urmat de cultură (28%), tineret (8%) și social (5%). Un procent de cca 17% din totalul finanțărilor pentru activități nonprofit pentru perioada 2013-2017 a fost alocat de către Consiliul Local Cluj Napoca. Aproximativ jumătate dintre consiliile locale ale municipiilor nu au acordat finanțări pentru activități nonprofit ale ONG-urilor în perioada 2013-2017.

Figura 1. Evoluția finanțării publice pentru activități nonprofit acordate la nivel central și județean

Sursa: CLNR, 2019 - analiză date platformă Finanțarea publică a activităților nonprofit

Analiza bugetelor publice alocate pentru finanțarea activităților nonprofit din cele mai dezvoltate 15 județe ale României (PIB/locuitor - INS, CON_103I), indică pentru anul 2017 că acestea reprezintă în trei cazuri 0% din totalul cheltuielilor consiliilor județene, în 9 cazuri se situează la maximum 0,26% din totalul cheltuielilor și doar într-un singur caz ajung la 1,88% din totalul cheltuielilor consiliului județean. (Tabel 1)

Tabel 1. Procent finanțări publice pentru activități nonprofit din total cheltuieli consiliu județean

Nr. Crt.	Județ	Sume alocate finanțări nonprofit	% sume finanțări nonprofit din total cheltuieli consiliu județean
1	Timiș	9104560 lei	1.88%
2	Cluj	3787140,60 lei	0.46%
3	Constanța	4905827,60 lei	0.69%
4	Prahova	220596,01 lei	0.02%
5	Brașov	1790646,81 lei	0.26%
6	Iași	351350,84 lei	0.04%
7	Argeș	1677580 lei	0.24%
8	Ilfov	0 lei	0.00%
9	Dolj	0 lei	0.00%
10	Sibiu	953628,69 lei	0.16%
11	Bihor	0 lei	0.00%
12	Arad	769700 lei	0.16%
13	Mureș	1491700 lei	0.25%
14	Bacău	962955 lei	0.17%

15	Suceava	995400 lei	0.16%
----	---------	------------	-------

Sursa: CLNR, 2019 - analiză date platformă Finanțarea publică a activităților nonprofit; Ministerul de Finanțe, date execuție bugetară (<http://www.transparenta-bugetara.gov.ro/transparenta-bugetara/index.htm>)

DIMENSIUNEA FINANȚĂRII PUBLICE

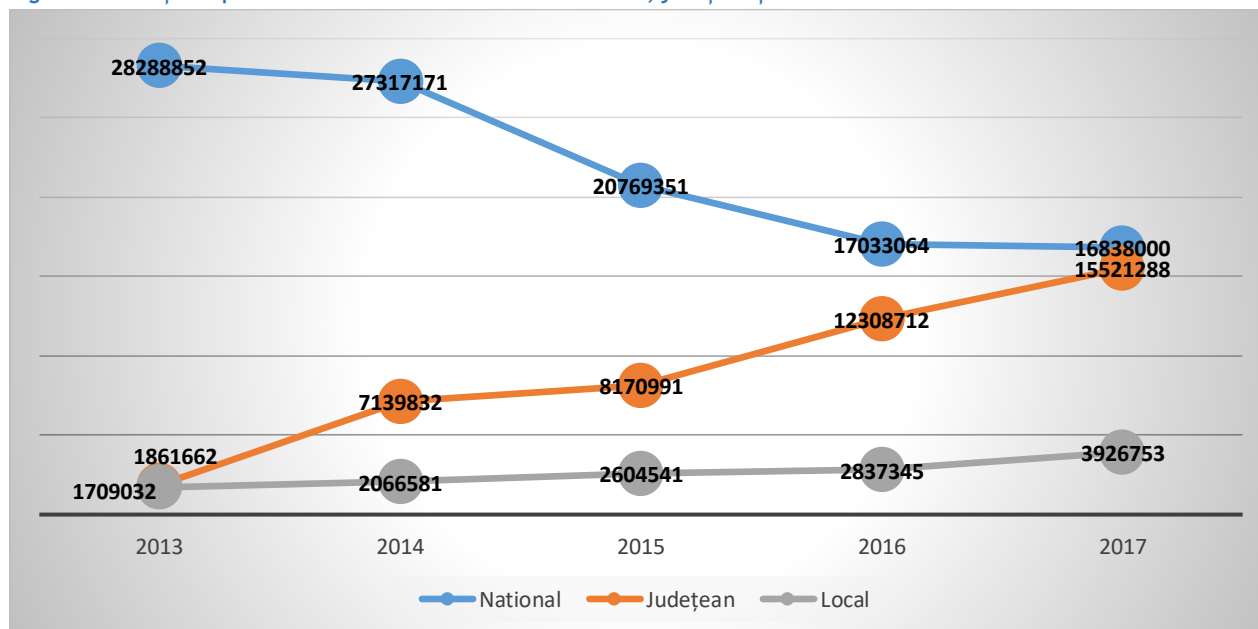
SOCIAL

Analiza cuantumului subvențiilor acordate de la nivel național acestor organizații în perioada 2010 - 2018 indică o creștere din 2010 până în 2013, urmată apoi de o scădere continuă. Astfel cuantumul subvențiilor acordate în anul 2017 a fost mai mic de cât cel 2010 cu 12%. (Figura 2) În aceste condiții, cel mai mult au avut de suferit cetățenii aflați în dificultate care beneficiau de aceste servicii sociale furnizate de către organizațiile neguvernamentale. Numărul beneficiarilor pentru care s-a primit subvenția a scăzut în anul 2018 la aproape jumătate față de 2010, ajungând la 8.336 de persoane.

De la nivelul consiliilor județene sumele acordate pentru activități în domeniul social au crescut de peste 7 ori ajungând la 15.521.287,66 lei în 2017 (sumele nu includ sumele acordate pentru achiziția de servicii sociale, ci doar pe cele acordate în baza Legii 34/1998). (Figura 2) Există județe care nu alocă bani din bugetele consiliilor județene pentru activități nonprofit în domeniul social.

De la nivelul consiliilor locale ale municipiilor sumele acordate pentru activități nonprofit în domeniul social s-au dublat în perioada 2013-2017, ajungând la 3.926.753 lei. (Figura 2)

Figura 2. Finanțarea pentru domeniul social de la nivel național, județean și local

Sursa: CLNR, 2019 - analiză date platformă Finanțarea publică a activităților nonprofit

CULTURĂ

În perioada 2013-2015 asistăm la o reducere a sumelor acordate proiectelor culturale ale ONG-urilor de către AFCN, dar începând cu 2016 cuantumul acestora a crescut considerabil, dublându-se de la an la an. (Figura 3) Astfel în anul 2018 suma acordată a fost de 4 ori mai mare decât cea

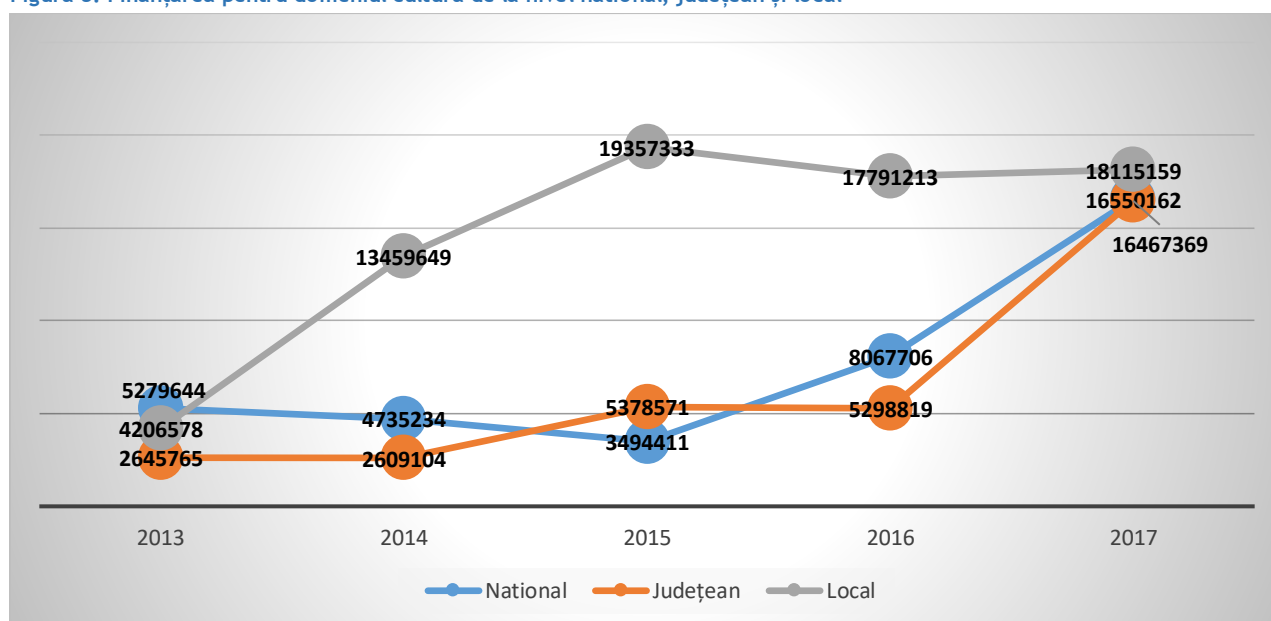
acordată în anul 2015. În anul 2017 au fost 10 arii tematice finanțate. Procentul sumelor alocate pentru activități culturale derulate de ONG-uri a crescut de la 52% în anul 2016 la 78% în anul 2018.

De la nivelul consiliilor județene sumele acordate activităților nonprofit din domeniul culturii au crescut de peste 6 ori în perioada 2013-2017, ajungând la 16.467.369 lei. (Figura 3)

Consiliile locale ale municipiilor au crescut sumele alocate activităților nonprofit din domeniul culturii de peste 4 ori în perioada 2013-2017, ajungând la 18.115.159 lei. (Figura 3)

Cultura este unul dintre domeniile unde consiliile județene și cele ale municipiilor au decis să aloce sume mai mari tocmai datorită impactului acestora asupra atragerii de turiști și a economiei locale. Cu toate acestea, consumul cultural este însă foarte mic în România în continuare - 72,5% dintre români nu au participat la evenimente culturale în 2015 (Guide to Eurostat culture statistics, 2019).

Figura 3. Finanțarea pentru domeniul cultură de la nivel național, județean și local

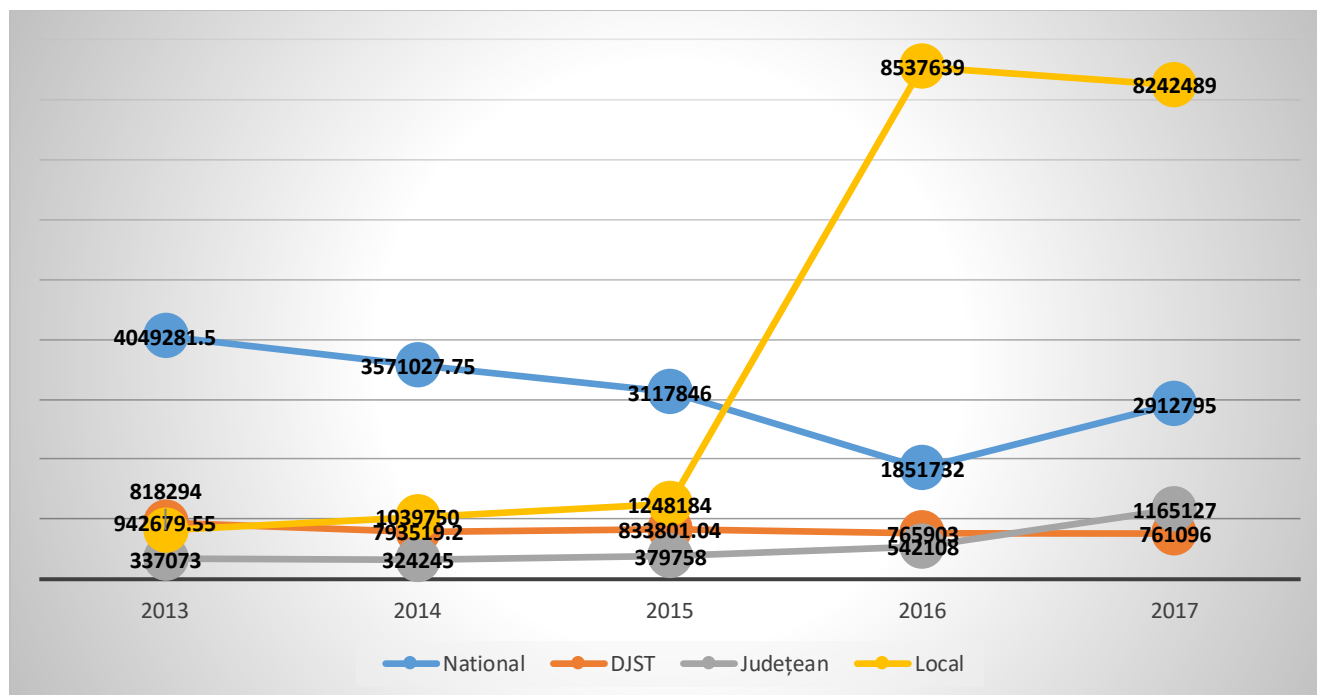
Sursa: CLNR, 2019 - analiză date platformă Finanțarea publică a activităților nonprofit

TINERET

În perioada 2013 - 2017 asistăm la o scădere cu aproape 40% a cuantumului sumelor acordate pentru proiectele de tineret, de la 3.549.282 lei în 2013 la 2.239.354 lei în anul 2018. Pentru proiectele studențești sumele alocate au crescut în perioada 2013-2017, cu aproape 45%, de la 500.000 lei la 894.928 lei în 2017. Sumele alocate prin Direcțiile Județene de Sport și Tineret (structuri aflate în subordinea MTS) au scăzut începând cu anul 2016. Astfel în anul 2017 sumele acordate de DJST au fost cu 20% mai mici decât cele din 2013. (Figura 4)

Sumele acordate pentru proiecte de tineret în perioada 2013-2017 de către consiliile județene au crescut de peste 3 ori, ajungând la 1.165.127,29 lei (2% din totalul finanțărilor acordate de consiliile județene pentru activități nonprofit în anul 2017), și de 10 ori în cazul consiliilor locale ale municipiilor (8.242.489 lei - 12% din totalul sumelor acordate în anul 2017). (Figura 4)

Figura 4. Finanțarea pentru domeniul tineret de la nivel național, județean și local

Sursa: CLNR, 2019 - analiză date platformă Finanțarea publică a activităților nonprofit

FINANȚAREA LA NIVEL LOCAL: CONSILII JUDEȚENE

În anul 2017, cuantumul finanțărilor publice acordate de către consiliile județene, pentru toate domeniile de finanțare, a fost de 53.351.104 lei, de 2,7 ori mai mare decât în cel oferit în 2013. Suma alocată este extrem de mică raportat la nevoile existente ale societății civile. Domeniul care a primit cel mai mare procent din finanțarea acordată de consiliile județene a fost cultura (31%), urmat de social (29%) și de sport (24%). Cultele au primit 12% din totalul finanțării, în timp ce tineretul doar 2%.

Nivelul finanțării în ultimii 5 ani de la consiliile județene a fost de 166.478.398 lei. Domeniul finanțat cel mai bine la nivel local în ultimii 5 ani a fost sportul (51.592.931 lei), urmat de social (45.002.484 lei), de cultură (32,399,628 lei) și de culte (31,073,363 lei).

FINANȚAREA LA NIVEL LOCAL: CONSILII LOCALE ALE MUNICIPIILOR

În anul 2017, cuantumul finanțărilor publice acordate de către consiliile locale ale municipiilor, pentru toate domeniile de finanțare, a fost de 66.697.464 lei, de 2,8 ori mai mare decât în cel oferit în 2013. Suma alocată este extrem de mică raportat la nevoile cetățenilor. Domeniul finanțat cel mai bine la nivel local în ultimii 5 ani a fost sportul (55%), urmat de cultură (28%), tineret (8%) și social (5%). Domeniile turism, sănătate, civic și mediu sunt cel mai puțin finanțate.

Nivelul finanțării în ultimii 5 ani de la consiliile locale ale municipiilor a fost de 258.546.105 lei.

PRINCIPALELE PROBLEME ALE MECANISMELOR DE FINANȚARE A ACTIVITĂȚILOR NONPROFIT

Între mecanismele de finanțare a activităților nonprofit există inadvertențe și suprapuneri care determină o coerență redusă în implementarea acestora. Multitudinea de mecanisme de finanțare existente (10 mecanisme au fost analizate pe larg în Raportul de analiză a legislației) face ca implementarea lor să prezinte unele suprapuneri, să existe incoerențe de la un mecanism la altul, să fie dificil de implementat fiecare mecanism ceea ce determină alegerea doar a unora dintre acestea la nivelul administrației publice locale. Deși există numeroase mecanisme de finanțare publică a activităților nonprofit, nivelul finanțării publice pentru activitățile organizațiilor neguvernamentale, precum și gradul de satisfacție a actorilor implicați (autorități finanțatoare și beneficiari) față de aceste mecanisme, rămân reduse. În același timp este foarte dificil de monitorizat nivelul finanțării publice pentru activități publice în lipsa unor mecanisme transparente de raportare și a datelor agregate.

Fiecare dintre mecanismele de finanțare a activităților nonprofit din România are și o serie de probleme specifice care vizează modul de implementare sau aplicare a legii. Principalele probleme ale mecanismelor de finanțare sunt legate fie de lacune existente în legislația în vigoare, fie de modul de implementare al acestora la nivelul fiecărei instituții publice, centrale sau locale.

CADRUL GENERAL - LEGEA 350/2005

- Lipsa unor analize de nevoi la nivelul UAT-urilor care să fundamenteze obiectivele prioritare pentru finanțările publice.** Acordarea acestor finanțări trebuie să aibă în vedere acoperirea unor nevoi existente la nivel local. În cazul celor mai multe entități finanțatoare, aceste nevoi însă nu sunt identificate corespunzător, nici măcar prin consultarea organizațiilor societății civile.
- Perioada scurtă de implementare a proiectelor.** Din interpretarea cadrului legal în vigoare de către majoritatea autorităților finanțatoare rezultă limitarea finanțărilor la exercițiul bugetar anual, având ca rezultat o durată medie de implementare a proiectelor de 4-6 luni.
- Birocrație ridicată.**
 - Aplicația nu se poate transmite on-line, toate documentele depunându-se în format fizic (pe hârtie) adesea în 2 exemplare, plus în format electronic (scanate în format pdf pe CD).
 - Se solicită numeroase documente administrative atât în etapa de stabilire a eligibilității solicitantului, cât și în cea de implementare.
 - Raportarea nu se realizează on-line, ci pe suport de hârtie.
 - Liniile de buget nu se pot schimba și nici nu se pot muta sume de pe o linie bugetară pe alta.
- Posibilitatea diminuării bugetul unui proiect, fără reducerea indicatorilor/valorii indicatorilor acestuia fie înainte de contractare, fie chiar în cea de implementare.** În aceste condiții implementarea unui proiect devine foarte dificilă, finanțarea neacoperind toate activitățile unui proiect.

5. **Cuantumul redus al finanțărilor acordate ONG-urilor pentru activitățile realizate.** Există o practică de a finanța mai puțin decât s-a solicitat pentru ca toți cei care au aplicat să poată beneficia de această finanțare. Astfel sumele acordate rămân destul de mici în multe cazuri și sunt neatractive pentru ONG-urile mai mari având în vedere și birocrăția pe care o implică depunerea unei astfel de aplicații și implementarea proiectului.
6. **Transparență redusă a evaluării atât în timpul procesului, cât și ulterior**
 - În cele mai multe cazuri, evaluarea este realizată de experți din interiorul autorității finanțatoare, fără a se cunoaște nivelul lor de expertiză în domeniile vizate.
 - Grila de evaluare detaliată corespunzătoare proiectelor nu este făcută publică de către toate instituțiile publice finanțatoare.
 - Legislația nu impune transmiterea grilei de evaluare a unui proiect către solicitant, fapt care generează imposibilitatea contestării reale și punctuale a procesului de evaluare.
7. **Lipsa unor criterii de evaluare care să vizeze calitatea serviciilor.** Criteriile de evaluare nu au în vedere aspecte legate de calitatea serviciilor/activităților prestate, ci mai degrabă numărul cât mai mare de beneficiari sau vizibilitate. Aceste criterii de evaluare ar trebui să fie specifice pentru fiecare domeniu finanțat în funcție de caracteristicile acestuia și de nevoile existente, nu doar o grilă generală pentru toate ariile.
8. **Neacordarea de finanțări multianuale,** cauzate de aplicarea strict a Art. 27 alineatul 2 din Legea 82/1991 republicată coroborat cu Legea 500/2002 a finanțelor publice și Legea 273/2006 a finanțelor publice locale, cu modificările și completările ulterioare. Pentru proiecte de tip festival sau întrecere sportivă se aplică principiul proiectelor repetitive, în sensul că solicitantul depune un nou set de documente anual, pentru evenimente care deja au tradiție la nivel local (evenimente culturale, evenimente sportive).

Dincolo de aceste aspecte, legea prevede unele excepții de la aplicarea acestui mecanism, cea mai relevantă fiind în cazul mecanismelor de finanțare reglementate prin legi speciale. Această situație a condus la înființarea a numeroase mecanisme de finanțare alternative, care reprezintă mecanisme “sectoriale”. Astfel, unele dintre legile care stabilesc mecanisme “sectoriale” de finanțare prevăd în mod expres derogarea acestora de la cadrul general, altele prevăd completarea cu dispozițiile Legii nr. 350/2005, iar altele nu reglementează deloc acest subiect, generând adesea o practică neunitară în aplicare. Drept urmare, în anul 2016, “cu anumite excepții, în care temeiul legal menționat și aplicat este Legea nr. 350/2005 [...], instituțiile finanțatoare, de la nivel central, [acordau] în cele mai multe din cazuri, finanțări pe baza unor prevederi legale cu aplicări sectoriale, acestea derogând de la Legea nr. 350/2005.”

Un alt obstacol major în aplicarea acestui mecanism de finanțare îl reprezintă trimiterile din Legea nr. 350/2005 la OUG nr. 60/2001 privind achizițiile publice, pentru reglementarea următoarelor aspecte care țin de acordarea finanțărilor nerambursabile din fonduri publice: capacitatea tehnică și economico - financiară a solicitantului, depunerea, modificarea sau retragerea propunerii de proiect, procedura de evaluare, anularea procedurii de atribuire, încheierea și îndeplinirea contractului de finanțare, evitarea concurenței neloiale, obligația de a întocmi dosarul finanțării publice, căile de atac, contravenții și sancțiuni. Având în vedere abrogarea OUG 60/2001 prin OUG 34/2006, reglementare care a fost apoi la rândul ei abrogată în anul 2016 prin Legea nr. 98/2016, regimul aplicabil acestor trimiteri la vechea legislație din domeniul achizițiilor publice a fost ambiguu. În mod uzual, s-a recurs la aplicarea prevederilor corespondente din legislația în vigoare privind achizițiile publice.

Din acest motiv, în anul 2017 Guvernul a considerat că se impune actualizarea cadrului general privind acordarea acestor finanțări și a inițiat un proiect de lege care propune înlocuirea legii actuale și care se află în dezbateri la Parlament. Reglementarea propusă păstrează structura și principalele caracteristici ale legii actuale, aducând unele modificări, cea mai importantă fiind incorporarea unor dispoziții proprii privind aspectele reglementate acum de legislația privind achizițiile publice.

SOCIAL - LEGEA 34/ 1998

Furnizarea de servicii sociale de către organizațiile neguvernamentale este finanțată în special prin următoarele mecanisme de finanțare publică:

- Legea 34/1998 privind acordarea unor subvenții asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică, care înființează și administrează unități de asistență socială - aplicată la nivel național, județean și local
- Legea 98/2016 privind achizițiile publice - utilizată pentru subcontractarea de servicii sociale
- Legea nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general și alte acte normative specifice - aplicată la nivel județean și local

Legea 34/1998 reprezintă primul act normativ din România care a prevăzut posibilitatea acordării de finanțări pentru organizațiile neguvernamentale furnizoare de servicii sociale. Acest act normativ a cunoscut o serie de modificări de-a lungul celor 20 de ani de implementare, mai ales pentru a facilita o implementare mai eficientă. Sumele acordate au fost destul de mici, nivelul acestora la nivel central menținându-se mult sub costul mediului/beneficiar stabilit pentru aceste tipuri de servicii sociale.

Cercetarea derulată de FONSS în rândul furnizorilor privați de servicii sociale (FONSS, 2016¹) a relevat faptul că doar 3% din bugetul lor are ca sursă bugetul central de stat, iar 10% sunt fonduri din bugetul local/județean. Raportat la regiunile de dezvoltare, procentul din veniturile furnizorilor privați care provine din bugetul central de stat variază de la 2% în regiunea Nord-Vest la 5% în Sud Est, Centru și Vest. Din bugetul local/județean provin 10% dintre fondurile bugetelor furnizorilor privați de servicii sociale, iar acest procent variază între 0% în Sud Vest Oltenia și 2% în Nord Est până la 22% în Centru și Sud Muntenia.

Cuantumul finanțării serviciilor sociale în România a scăzut în 2018 la jumătate față de anul 2010 și reprezintă doar 37% din bugetul alocat în anul 2013. În același timp bugetul alocat beneficiilor sociale a crescut cu aproximativ 40% în 2018 față de 2010. Bugetul alocat acordării de subvenții de la nivel național a scăzut pe fondul reducerii finanțărilor pentru serviciile sociale. Astfel în anul 2018, bugetul pentru subvenții în anul 2018 este mai mic cu peste 2 milioane lei (12%) față de cel din 2010 și cu 40% mai mic decât cel din 2013. Beneficiarii pentru care s-a acordat subvenție s-au redus la aproximativ jumătate față de anul 2010. Până în anul 2017, subvențiile acordate de la nivel național vizau cu precădere beneficiarii din servicii sociale rezidențiale și extrem de puțin pe cei ai serviciilor de prevenție. Din anul 2017, organizațiile neguvernamentale au început să primească subvenție și pentru servicii în regim nerezidențial (servicii de prevenție). (Tabel 2)

¹ FONSS. (2016). Raport de cercetare al studiului privind capacitatea ONGurilor din Romania in furnizarea serviciilor sociale versus disponibilitatea de contractare a autoritatilor locale si judetene, disponibil la <https://fonss.ro/publicatii/>

Tabel 2. Nivelul subvențiilor acordate de la nivel național și numărul de beneficiari acoperiți în perioada 2010-2018

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Servicii sociale	43,449,305	37,296,853	42,621,989	61,476,851	55,689,030	55,285,821	33,859,109	23,983,845	22,655,914
Subvenții	19,305,788	23,319,755	26,342,545	28,288,852	27,317,171	20,769,351	17,033,064	16,838,000	16,930,416
Beneficiari subvenții	15,335	15,717	16,781	17,140	16,146	12,268	8,993	8,778	8,336

Sursa: MMJS, Buletin statistic Asistență socială 2010-2019

La nivel județean, nivelul finanțărilor acordate pentru activități nonprofit din domeniul social a crescut în perioada 2013-2017 și pe fondul presiunilor organizațiilor neguvernamentale din domeniu. În această perioadă de 5 ani, nivelul finanțării acordate pentru domeniul social a crescut de peste 8 ori, cea mai mare creștere fiind înregistrată în județele din Regiunea Nord-Vest și Sud Muntenia. Cu toate acestea nu toate județele din aceste regiuni acordă finanțări nerambursabile pentru activități nonprofit în domeniul social. (Tabel 3)

Tabel 3. Nivelul finanțărilor pentru domeniul social acordate de către Consiliile Județene în perioada 2013 -2017

Regiune	2013	2014	2015	2016	2017
Centru	400,000	400,000	400,000	400,000	15,390
Nord-Est	485,750	634,632	967,722	964,821	969,159
Nord-Vest	783,592	5,635,709	6,015,323	9,582,839	12,751,870
Sud-Est	98,994	99,760		65,000	
Sud-Muntenia	93,326	369,731	687,960	957,707	1,503,020
Sud-Vest Oltenia	0	0	0	0	0
Vest			99,986	338,345	281,848
Total	1,861,662	7,139,832	8,170,991	12,308,712	15,521,288

Sursa: CLNR, analize proprii date furnizate de consiliile județene privind cuantumul finanțărilor pentru activități nonprofit acordate în perioada 2013-2017

Principalele provocări în implementarea Legii 34/1998 identificate în cadrul cercetării de teren și a dezbaterilor regionale vizează:

1. **Cuantumul foarte mic al sumelor acordate de la nivel național.** Sumele acordate beneficiarilor lunar sunt foarte mici (maxim 250 lei/lună/beneficiar pentru centru rezidențial și 175 lei lună/beneficiar/serviciu nerezidențial). Deși există standardele de cost pentru servicii sociale stabilite prin HG 978/2015 (care trebuie aplicate și în cazul estimării valorii contractului în cadrul procedurii de contractare a serviciilor sociale cu furnizorii privați) (2163 lei este standardul minim de cost pentru copil în casă de tip familial stabilit prin lege, față de 250 lei cuantumul subvenției) ele nu sunt respectate indiferent de furnizorul de servicii sociale - public sau privat. Există diferențe de cost între serviciile sociale furnizate de ONG-uri și cele furnizate de către instituțiile publice, acestea din urmă având costuri stabilite prin hotărâri de Consiliu județean sau Consiliu local care sunt mai mari decât cele stabilite la nivel național. Sumele acordate per beneficiar pentru serviciile sociale furnizate de către ONG-uri sunt mult mai mici decât cele din standardele minime de cost. Astfel nu doar că sumele nu respectă standardele de cost stabilite la nivel național pentru acele tipuri de servicii sociale, dar și principiul conform căruia finanțarea trebuie să urmeze beneficiarul nu este adoptat în cadrul mecanismelor de finanțare publică.

2. Birocrația ridicată

- Aplicația nu se poate depune on-line, ci se cere să fie depusă în 3 exemplare printate la sediul autorității publice (AJPIS).
- Raportarea se face lunar până în data de 5 a lunii, fapt ce implică ca toate facturile să fie emise și plătite cel târziu pe 1-2 ale lunii, iar cheltuielile cu personalul să fie plătite imediat după finalul lunii.
- Bani se acordă doar pentru cheltuieli cu personalul, cu hrana beneficiarilor (cantinelor sociale sau ai altor servicii de acordare a hranei, precum și pentru beneficiarii centrelor rezidențiale), de utilități și de transport (pentru centrele de zi, unitățile de îngrijiri la domiciliu și cantinele sociale). Nu se pot face realocări bugetare pe linii de buget și nici de la o lună la alta.

3. Transparența redusă

- Anunțul privind finanțarea nu este ușor de identificat pe site-ul Ministerului Muncii și Justiției Sociale.
- Grila de evaluare a proiectelor depuse este destul de generală, iar grilele de evaluare corespunzătoare proiectelor nu sunt oferite beneficiarilor după încheierea procesului, pentru verificare.
- Evaluarea este efectuată de către Minister prin intermediul rapoartelor de oportunitate trimise de către ANPIS, respectiv de autoritățile locale. Nu există evaluatori externi.
- Nu este făcută publică suma totală la nivel de program pentru următorul an.

4. Reducerea cuantumului sumelor acordate pe parcursul implementării proiectului. Sumele acordate inițial pot fi reduse prin HG sau ordin de ministru pe parcursul anului, dacă ministerul nu a primit suficiente fonduri de la bugetul național.

5. Reducerea numărului de beneficiari pentru care se acordă subvenția de la an la an. Sumele alocate au fost pentru un număr din ce în ce mai mic de beneficiari de la an la an, fapt ce afectează capacitatea ONG-urilor de a furniza astfel de servicii.

6. Aplicarea redusă și diferențiată la nivelul administrațiilor locale. Acest mecanism de finanțare permite organizarea concursului de proiecte atât la nivel central cât și local, în anul precedent primirii finanțării, iar aceasta să fie distribuită pe perioada întregului an calendaristic. Totuși, aplicarea acestuia la nivel local este limitată tocmai din cauza necesității asigurării finanțării pe perioada întregului an și a organizării concursului de proiecte în anul anterior acordării finanțării în lipsa unui buget anual aprobat. În același timp aplicarea legii este diferită la nivel local, în sensul valorii finanțării acordate - de exemplu municipiul Timișoara oferă un nivel al subvenției mult mai mare, apropiat de cel al standardelor minime de cost, în timp ce alte municipii consideră că suma care poate fi acordată este cea oferită la nivel național.

CULTURĂ - O.G. 51/1998

Principalele provocări în implementarea O.G. 51/1998 identificate în cadrul cercetării de teren și a dezbaterilor regionale vizează:

1. Cuantumul redus al sumelor alocate proiectelor culturale. Sumele acordate sunt reduse pentru a încerca finanțarea cât mai multor ONG-uri.

2. **Aplicarea redusă a finanțărilor multianuale**, de către alte autorități finanțatoare decât Administrația Fondului Cultural Național (AFCN). Pentru proiecte de tip festival se aplică principiul proiectelor repetitive, în sensul că solicitantul depune un nou set de documente anual, pentru evenimente care deja au tradiție la nivel local. AFCN acordă finanțări multianuale cofinanțarea solicitată în cazul finanțărilor multianuale este mai mare decât cea aplicată în cazul celor anuale (25% față de 10% în cazul finanțărilor anuale). Este o pseudo finanțare multianuală deoarece sumele vin tot după aprobarea bugetului, doar că ai garanția timp de 2 ani că aceasta va veni.
3. **Finanțările se acordă atât pentru proiecte depuse de organizații neguvernamentale, cât și pentru cele ale instituțiilor publice, fapt ce face să fie percepută ca o competiție incorectă de sectorul neguvernamental.** Participarea instituțiilor publice este privită cu rețineră de către ONG-uri deoarece acestea primesc deja bani de la buget și nu ar trebui să mai primească și din aceștia.
4. **Birocrația ridicată în perioada de implementare a proiectelor.** Volumul mare de documente solicitate, cu o pondere mare dintre acestea nejustificate (proces verbale/ persoane implicate, dovezi de oferte (proces verbale) pentru servicii folosite precum bilete de avion, cazări). Raportarea pe parcursul implementării proiectului nu se face online, ci pe hârtie.

POPULAȚIA AFECTATĂ

Beneficiarii activităților nonprofit care sunt afectați de către finanțarea redusă oferită de către instituțiile publice centrale și locale sunt reprezentați de:

- 22.155.000 persoane cât numără populația României (INS, 2019²) care pot beneficia de serviciile oferite în cadrul acestor activități nonprofit (sociale, culturale, de mediu etc)
- 3.702.494 persoane vârstnice (65+) care pot beneficia de servicii în cadrul activităților nonprofit în condițiile în care vârstnicii din România sunt cei mai nefericiți la nivel european și se simt cei mai singuri (EQLS, 2016³; Petrescu, 2019⁴) - 10330 de vârstnici se află în centre rezidențiale administrate de organizații nonprofit private, iar 8190 beneficiază de servicii de îngrijire la domiciliu furnizate de organizații nonprofit private (MMJS, 2019⁵)
- 2.286.847 tineri între 15 și 24 de ani
- 12048 de copii care beneficiază de servicii în centre de zi aflate în subordinea organismelor private acreditate (ANPDCA, 2019⁶)
- 4257 de copii beneficiari ai servicii de prevenire care funcționează în subordinea organismelor private acreditate (ANPDCA, 2019⁷)
- 3378 de copii aflați în servicii rezidențiale private (ANPDCA, 2019⁸)
- 815.463 de persoane cu dizabilități neinstituționalizate (MMJS, 2019⁹)

² INS. (2019). Comunicat de presă nr. 271, **Populația după domiciliu* la 1 iulie 2019**

³ EQLS. (2016). date disponibile la <https://www.eurofound.europa.eu/data/european-quality-of-life-survey>

⁴ Petrescu, Claudia. (2019). *Peer Country Comments Paper by Romania - Peer Review on 'Strategies for supporting social inclusion at older age' - Measures for preventing and tackling social isolation, loneliness and social exclusion*. European Commission. Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion. Luxembourg: Publications Office of the European Union. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1024&furtherNews=yes&newsId=9418>

⁵ MMJS. (2019). Furnizori acreditați servicii sociale, <http://www.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/2014-domenii/familie/politici-familiale-incluziune-si-asistenta-sociala/acreditare-furnizori-si-servicii-sociale/4848-2017-04-18-acreditare-3>

⁶ ANPDCA. (2019). Sinteza statistica copii 30.06.2019, <http://www.copii.ro/statistici-2019/>

⁷ ANPDCA. (2019). Sinteza statistica copii 30.06.2019, <http://www.copii.ro/statistici-2019/>

⁸ ANPDCA. (2019). Sinteza statistica copii 30.06.2019, <http://www.copii.ro/statistici-2019/>

⁹ MMJS. (2019). Evoluții în domeniul protecției persoanelor cu dizabilități. http://www.mmuncii.ro/j33/images/buletin_statistic/2019/Dizab_seml_2019.pdf

IMPLICAȚII ALE NON-ACTIUNII GUVERNAMENTALE ÎN DOMENIUL FINANȚĂRII ACTIVITĂȚILOR NONPROFIT

Principalele implicații ale lipsei de acțiune guvernamentală pentru corelarea mecanismelor de finanțare publică și creșterea eficienței implementării acestora sunt:

- Reducerea numărului de beneficiari ai serviciilor oferite de organizațiile neguvernamentale - în cazul serviciilor sociale numărul de beneficiari pentru care se primește subvenția a scăzut la aproape jumătate
- Reducerea numărului de servicii oferite populației care să vină în completarea celor oferite de instituțiile publice și să acopere nevoile cetățenilor
- Creșterea numărului de copii aflați în situație de risc de sărăcie și excluziune socială - România are cea mai mare rată de risc de sărăcie și excluziune socială la copii (37,9% dintre copiii din România se află în acest risc conform datelor EUROSTAT)
- Creșterea numărului tinerilor care părăsesc școala (16,4% este rata de părăsire timpurie a educației în rândul tinerilor între 18 și 24 de ani - Eurostat)
- Creșterea numărului vârstnicilor aflați în risc de sărăcie și excluziune socială (32,8% dintre persoanele peste 65 de ani din România se află în acest risc conform datelor EUROSTAT)
- Scăderea serviciilor pentru copiii cu autism - 11.214 copii diagnosticați cu autism se află în evidențele DGASPC, iar 40% din cazurile depistate în ultimii ani provin din zonele rurale unde nu există servicii specializate pentru acești copii (Help Autism, 2019¹⁰)
- Reducerea serviciilor de prevenție pentru diferite boli - TB, HIV, diabet etc - unde România înregistrează deja valori foarte ridicate la nivel European
- Acces redus la activități culturale pentru cetățeni în condițiile în care România înregistrează deja un nivel redus de consum cultural (72,5% dintre români nu au participat la evenimente culturale - Eurostat)
- Nivel redus la participării sociale, sportive, civice (Precupețu et al., 2018¹¹)
- Scăderea încrederii populației în serviciile publice și în instituțiile administrației publice - nivelul încrederii în ONG-uri în România este la același nivel cu cel al încrederii în administrația publică locală (Precupețu et al., 2018), fiind unul din cele mai reduse din UE.

SCOPUL ȘI OBIECTIVELE PROPUNERII DE POLITICĂ PUBLICĂ

Scop: Creșterea calității și cantității activităților non-profit de interes general și a serviciilor publice furnizate de ONG-uri, precum și a eficienței și eficacității utilizării fondurilor publice.

Obiectiv general 1: Simplificarea și debirocratizare procedurilor de acordare a finanțărilor pentru activități non-profit de interes general din fonduri publice.

Obiectiv general 2: Creșterea gradului de previzibilitate și transparență a procesului de acordare a finanțărilor publice pentru susținerea activităților non-profit de interes general și a subvențiilor pentru servicii sociale.

Obiectiv general 3: Stimularea încrederii reciproce și a cooperării între autoritățile finanțatoare și organizațiile nonguvernamentale în domeniul finanțării activităților non-profit din fonduri publice.

¹⁰ Help Autism. (2019). Propunere de politică publică alternativă. <http://paca.helpautism.ro/viewtopic.php?f=15&t=88>

¹¹ Precupețu, Iuliana (coord.) Flavius Mihalache, Claudia Petrescu, Cosmina Elena Pop, Laura Tufă, Marian Vasile (autori). (2018), *Calitatea vieții în România în context european*. București, Institutul de Cercetare a Calității Vieții, www.iccv.ro.

DESCRIEREA OPȚIUNILOR DE SOLUȚIONARE A PROBLEMEI/PROBLEMELOR IDENTIFICATE

OPȚIUNEA NR. 1: MENȚINEREA SITUAȚIEI ACTUALE

Menținerea situației actuale nu presupune costuri de tranziție însă menține o serie de disfuncționalități în finanțarea publică a activităților non-profit. În același timp, ar permite păstrarea unor elemente pozitive, care constituie exemple de bună practică, din legislația actuală.

CADRUL GENERAL: GRANTURI ACORDATE DIN BUGETUL DE STAT ȘI BUGETE LOCALE

Acest mecanism are la bază Legea nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general. În vederea aplicării mecanismului general de finanțare a activităților nonprofit, autoritățile și instituțiile publice centrale și locale aprobă regulamente în baza Legii nr. 350/2005, cu respectarea celorlalte acte normative aplicabile, în special Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ și după caz, Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale. Prin aceste regulamente, autoritățile finanțatoare interpretează și detaliază, adesea în mod diferit, anumite aspecte insuficient reglementate de lege, precum: posibilitatea finanțării unor proiecte multianuale, tipul cofinanțării, documentele necesare pentru aplicație, cuantumul avansului etc. Cadrul general al acordării finanțărilor nerambursabile din fonduri publice pentru activități non-profit este unul din cele mai utilizate mecanisme de finanțare. Prin acest act normativ sunt stabilite principiile și cadrul general al procedurii de acordare a acestor finanțări, inclusiv procedura de contestare a deciziilor autorităților finanțatoare”¹²

Scopul principal al acestei legi, încă de la momentul depunerii sale ca proiect de lege, a fost indicarea unei proceduri prin care finanțările publice să poată fi atribuite transparent, fiind privită primordial ca o măsură anticorupție.

Acest mecanism de finanțare poate fi utilizat de orice autoritate sau instituție publică, pentru a finanța „acțiuni sau programe de interes public general, regional sau local”¹³ din toate domeniile de activitate, realizate de către asociații sau fundații, persoane fizice sau culte religioase recunoscute.

Principalele probleme identificate în aplicarea acestui mecanism au fost detaliate în secțiunile anterioare, și menționăm doar cu titlu de exemplu: neimplicarea ONG-urilor în procesul de stabilire a priorităților de finanțare, nereglementarea expresă a proiectelor multianuale și a dreptului beneficiarilor la avans (interpretarea majoritară a autorităților finanțatoare fiind că nu se pot finanța proiecte multianuale și că nu se poate acorda avans), neprevăderea obligativității constituirii comisiilor de evaluare din experți independenți; discrepanța semnificativă între numărul de documente solicitate în procesul de selecție/ contractare de autorități contractante diferite, proceduri ambigue privind selecția proiectelor, având în vedere trimiterile din Legea nr. 350/2005 la legislația privind achizițiile publice care a fost abrogată, imposibilitatea depunerii

¹² Art. 1 din Legea nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general, cu modificările și completările ulterioare.

¹³ Art. 2 lit. f), art. 3 alin. (2) - Legea nr. 350/2005

aplicațiile on-line, majoritatea autorităților contractante interpretând că aplicația trebuie depusă în plic închis;

De asemenea, ca și în cazul celorlalte mecanisme analizate, se asigură un nivel limitat de transparență a procesului de finanțare, existând obligativitatea publicării informațiilor privind selecția de proiecte în Monitorul Oficial, Partea a VI-a și în mass-media. Totuși, pentru o transparență reală ar fi necesară centralizarea tuturor acestor informații într-un spațiu ușor accesibil tuturor celor interesați, de exemplu pe o platformă online.

MECANISMUL DE SUBVENȚII PENTRU SERVICII SOCIALE

Acest mecanism are la bază următoarele acte normative: Legea nr. 34/1998 privind acordarea unor subvenții asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică, care înființează și administrează unități de asistență socială; NM de aplicare a Legii nr. 34/1998 privind acordarea unor subvenții asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică, care înființează și administrează unități de asistență socială - H.G. nr. 1153/2001; Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale; Regulamentele cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, aprobate prin H.G. nr. 797/2017; Nomenclatorul serviciilor sociale și regulamentele-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale, aprobate prin H.G. nr. 867/2015, cu modificările și completările ulterioare; Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale; Norme metodologice de aplicare a Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale - H.G. nr. 118/2014

Finanțările pot fi acordate organizațiilor neguvernamentale și cultelor recunoscute, la nivel central de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) și la nivel local de consiliile locale. Solicitanții trebuie să fie acreditați ca furnizori de servicii sociale, să dețină licență de funcționare pentru serviciile sociale pentru care solicită subvenție și să administreze unități de asistență socială care se adresează beneficiarilor dintr-un județ (pentru a putea primi subvenții de la bugetele locale), respectiv din cel puțin două județe (pentru subvenții de la bugetul central).

Dintre problemele identificate în aplicarea acestui mecanism menționăm: cuantumul foarte mic al sumelor acordate lunar beneficiarilor ca subvenție, acestea acoperind doar o mică parte din costurile reale ale serviciilor furnizate; neimplicarea ONG-urilor în procesul de stabilire a priorităților de finanțare, birocrăția ridicată atât în cadrul procesului de selecție cât și de implementare a proiectelor (aplicația se depune în 3 exemplare tipărite, raportarea se face lunar până în data de 5 a lunii); neeligibilitatea unor anumite tipuri de cheltuieli; gradul de generalitate al grilei de evaluare a propunerilor de proiecte și nefurnizarea evaluării, solicitantului, după încheierea procesului de evaluare, pentru verificare, inexistența evaluatorilor externi independenți; reducerea cuantumul sumelor acordate pe parcursul implementării proiectului, dacă ministerul nu a alocat fonduri suficiente.

Acest mecanism prezintă însă și elemente de bună practică, dintre care menționăm:

- organizarea selecției publice în anul anterior celui pentru care se solicită finanțarea;
- numărul redus de documente solicitate în cadrul selecției pentru acordarea finanțării. Acest lucru este facilitat de faptul că verificarea îndeplinirii unora din condițiile prevăzute de lege, se va face prin consultarea unor documente aflate deja în evidența MMPS sau în dosarul de acreditare a furnizorului de servicii sociale.

MECANISMUL DE GRANTURI PENTRU CULTURĂ: FINANȚAREA DE PROGRAME, PROIECTE ȘI ACȚIUNI CULTURALE: CADRU GENERAL ȘI ADMINISTRAȚIA FONDULUI CULTURAL NAȚIONAL (AFCN)

Acest mecanism are la bază **O.G. nr. 51/1998** privind îmbunătățirea sistemului de finanțare a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, **H.G. nr. 802/2005** privind organizarea și funcționarea Administrației Fondului Cultural Național, **Ordinul ministrului culturii și patrimoniului național nr. 2066/2011** pentru aprobarea Normelor metodologice privind stabilirea, vărsarea și gestionarea sumelor care constituie Fondul cultural național, Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor cap. I secțiunea a 6-a din Ordonanța Guvernului nr. 10/2005 privind reglementarea unor măsuri financiare, aprobate prin **Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2406/2006**, Normele metodologice privind organizarea și funcționarea comisiilor, procedura de selecție a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale în vederea acordării de finanțări nerambursabile din Fondul Cultural Național, precum și de soluționare a contestațiilor, aprobate prin **Ordinul nr. 2231/2011**.

O.G. nr. 51/1998 stabilește atât regimul aplicabil tuturor instituțiilor publice centrale sau locale care acordă astfel de finanțări cât și un regim special aplicabil Administrației Fondului Cultural Național (AFCN) cât și constituirea unui fond special pentru acordarea de astfel de finanțări, Fondul Cultural Național, administrat de AFCN. Prin acest mecanism pot fi finanțate programe, proiecte și acțiuni în domeniul cultural și artistic propuse de persoane fizice autorizate sau persoane juridice de drept public sau privat.

Principalele probleme identificate în aplicarea acestui mecanism includ: quantumul redus al sumelor alocate proiectelor/ programelor culturale, acordarea limitată a finanțărilor multianuale, de către alte autorități finanțatoare decât AFCN; nivelul ridicat de cofinanțare solicitat în cazul finanțărilor multianuale de către AFCN, respectiv 25%; includerea unui membru desemnat de Ministerul Culturii și Identității Naționale, cu sau fără experiență în domeniu, în cadrul comisiilor de evaluare ale AFCN, aspect care poate afecta profesionalismul și obiectivitatea evaluării; finanțarea simultană a proiectelor depuse de organizații neguvernamentale, cât și de către instituții publice, fapt ce face să fie percepută ca o competiție incorectă de sectorul neguvernamental, având în vedere că instituțiile publice primesc deja bani de la bugetul de stat și birocrația ridicată în perioada de implementare a proiectelor.

Acest mecanism include următoarele exemple de bună practică:

- **posibilitatea finanțării de proiecte multianuale** (facilitată instituțional de existența unui fond dedicat susținerii culturii);
- **detalierea procedurilor de evaluare a proiectelor propuse**, de selecție publică a evaluatorilor și de asigurare a imparțialității acestora;
- **cerința ca membrii comisiilor de evaluare să aibă experiență/ expertiză în domeniul de referință și/ sau în evaluarea de proiecte;**
- **completarea aplicației online**, cu posibilitatea transmiterii documentației prin poștă doar în cazuri de forță majoră, precum și nedepunerea documentelor transmise anterior. Astfel, se constată o tendință a AFCN de digitalizare a procesului de selecție a propunerilor de proiecte;
- **prevederea dreptului solicitanților de a solicita rapoartele și grilele de evaluare ale propriilor propuneri de proiecte.**

OPȚIUNEA NR. 2. MENȚINEREA CADRULUI ACTUAL DE REGLEMENTARE CU MODIFICĂRI INCREMENTALE

Prima alternativă de politică publică prevede menținerea cadrului actual de reglementare, cu modificările și completările necesare pentru a îmbunătăți cele 3 mecanisme de finanțare publică, prin implementarea măsurilor prezentate mai sus, în vederea:

- Unei mai bune alocări a sumelor acordate ca finanțare
- Debirocratizării, digitalizării și simplificării procedurilor de selecție a proiectelor și de implementare a acestora
- Sporirea gradului de transparență și previzibilitate a procedurii de selecție și de raportare
- Creșterea gradului de profesionalism și obiectivitate în procedura de evaluare și selecție a propunerilor de proiecte.

RECOMANDĂRI GENERALE PENTRU MECANISMUL/ MECANISME DE FINANȚARE

- Creșterea nivelului finanțării publice pentru activitățile nonprofit, deoarece în prezent cuantumul acordat este foarte redus raportat la nevoile populației care ar trebui satisfăcute. Un procent de 2% din bugetele locale și județene să fie alocat pentru finanțarea de activități nonprofit;
- Reglementarea expresă a posibilității de a acorda finanțări multianuale (contracte pe durată de 3 -5 ani), în cuprinsul Legii 500/2002 privind finanțele publice și al Legii 273/2006 privind finanțele publice locale, pentru a asigura continuitatea și sustenabilitatea activităților nonprofit;
- Reducerea cofinanțării la 2%, precum și reglementarea posibilității ca jumătate din cofinanțare să fie asigurată în natură și raportată la toate liniile bugetare, nu pe fiecare linie bugetară în parte (excepție: Legea 34/1998, unde nu este cazul);
- Dezvoltarea unui Ghid Unic de Aplicare la nivel național, pornind de la cele deja existente (precum POCU sau POCA), realizat cu consultarea Curții de Conturi, inclusiv pentru a clarifica dacă/ în ce condiții se pot acorda finanțări multianuale. De asemenea, participanții au recomandat organizarea unor sesiuni de informare pentru solicitanți și adoptarea de norme/instrucțiuni care să detalieze întreaga procedură de finanțare;
- Crearea unei platforme online de depunere a proiectelor și a raportării de către solicitanți/beneficiari, prin intermediul unui cont unic sau cel puțin crearea unui document standard electronic tipizat pentru completarea aplicației de proiect/ raportării;
- Interconectarea datelor între instituțiile publice și verificarea informațiilor relevante în faza de aplicație direct de către autoritatea finanțatoare din acest baze de date;
- Reglementarea unui procent din cheltuielile administrative (de ex. între 7-15%) care să fie decontate ca sume forfetare, fără a mai fi nevoie de documente justificative;
- Reglementarea expresă a posibilității de a opera modificări între capitole bugetare în cazuri justificate, pentru o mai mare flexibilitatea în utilizarea finanțării nerambursabile.
- Adoptarea unei strategii de finanțare pe 3-5 ani, cu consultarea ONG-urilor și în urma unei analize de nevoi sau trimiterea către/ corelarea cu strategii existente;
- Publicarea informațiilor cu privire la finanțările publice pe o platformă online la nivel național (administrată de Secretariatul General al Guvernului), în loc de publicarea în Monitorul Oficial;

- Publicarea datelor relevante privind finanțările acordate în format deschis și unitar de către autoritățile finanțatoare;
- Introducerea de evaluatori independenți și cu experiență în aria proiectului evaluat (cu excepția AFCN, unde există deja) și prevederea expresă a remunerării acestora;
- Derularea procedurilor de selecție a proiectelor în anul anterior implementării acestora;

De asemenea, această opțiune ar trebui complementată de adoptarea următoarelor măsuri punctuale:

LEGEA 350/2005

- Redefinirea activității generatoare de profit. Cadrul normativ trebuie să țină cont și de faptul că sunt organizații neguvernamentale, în special în domeniul cultural, care organizează evenimente publice pentru care încasează și taxe de participare. Aceste taxe sunt considerate venituri economice.
- Reglementarea obligativității autorităților finanțatoare de a publica grila de evaluare, precum și de a publica/ furniza la cerere, punctajul detaliat obținut de fiecare aplicație, indiferent dacă este selectată sau nu pentru finanțare, întrucât acestea sunt necesare și pentru contestații.
- Detalierea grilelor de evaluare, astfel încât să existe o definiție standard pentru diverse niveluri ale punctajului. Acest model poate fi inspirat din finanțările europene unde fiecare criteriu este împărțit pe subcriterii, acordând un punctaj pentru fiecare subcriteriu.
- Publicarea în cadrul raportului anual privind finanțările acordate, a principalilor indicatori și a gradului de îndeplinire a acestora de către fiecare proiect finanțat.

LEGEA 34/1998 ȘI NORMELE SALE DE APLICARE

- Corelarea valorii subvenției cu nivelul standardelor minime de cost/serviciu/ beneficiar de serviciu, actualizate cu rata inflației anuale conform INS față de ultima modificare a valorilor. În cazul serviciilor sociale fără standarde minime de cost, nivelul de subvenționare per serviciu/ beneficiar se negociază de către autoritatea locală/județeană cu furnizorii privați de servicii sociale la un cost mediu;
- Subvenția acordată pentru servicii sociale să fie o sumă forfetară, pentru a se reduce birocrăția și a avea o flexibilitate mai ridicată în ce privește modul de cheltuire a bugetului;
- Prevederea posibilității de subvenționare a tuturor pozițiilor prevăzute în standardele de calitate (personalul care lucrează direct cu beneficiarii);
- Indexarea nivelului mediu lunar al subvenției acordate la nivel central, în conformitate cu creșterea costului minim standard pentru servicii sociale;
- Fundamentarea variației de alocări bugetare pentru servicii sociale de la un an la altul;
- Prevederea obligativității participării reprezentanților ONG-urilor ca observatori la procedura de evaluare a cererilor de subvenție.
- Reducerea birocrăției la depunerea actelor prin depunerea certificatelor și a bilanțelor doar la semnarea contractului.
- Simplificarea procedurii de raportare și extinderea perioadei de raportare (trimestrial sau bianual).

O.G. 51/1998

- Introducerea de proiecte prioritare cu buget separat pentru organizații neguvernamentale, distinct față de fondurile alocate pentru instituțiile publice.
- Prevederea activității de management cultural ca și categorie distinctă de cheltuieli eligibile.
- O mai clară definire a noțiunii de dublă finanțare.

OPȚIUNEA NR. 3. CREAREA UNUI MECANISM UNIC DE FINANȚARE A ACTIVITĂȚILOR NONPROFIT

Mecanismul unic de finanțare a activităților nonprofit de interes general reprezintă o propunere alternativă de politică publică formulată de CLNR, pentru a remedia problemele constatate în aplicarea mecanismelor actuale de finanțare și pentru a spori eficiența în implementare la nivelul autorităților finanțatoare și în aplicare pentru solicitanți/beneficiari. Astfel, mecanismul urmează să preia elementele care constituie bune practici din cadrul mecanismelor actuale și să aducă o serie de noutăți, pentru remedia disfuncționalitățile actuale. Acest mecanism urmează să fie aplicabil tuturor domeniilor de activitate și să fie compus dintr-un cadru general și din reguli specifice fiecărui sector în parte, în funcție de particularitățile acestuia.

CARACTERISTICILE GENERALE ALE MECANISMULUI UNIC DE FINANȚARE

Mecanismul unic de finanțare se bazează pe o serie de elemente pe care le vom prezenta în mod succint în continuare.

Autoritate finanțatoare poate fi orice autoritate publică de la nivel local sau central care include Parlamentul, Administrația Prezidențială, ministerele, celelalte organe de specialitate ale administrației publice, alte autorități publice, instituțiile publice autonome, precum și instituțiile din subordinea/coordonarea acestora, finanțate din bugetele prevăzute la art. 1 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, precum și instituțiile publice locale, astfel cum sunt definite de Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, respectiv una sau mai multe împreună, inclusiv asociațiile de dezvoltare intercomunitară înființate potrivit legii.

Fiecare autoritate finanțatoare aprobă un **regulament propriu de acordare a finanțărilor nerambursabile pentru activitățile de interes general** în care se stabilesc regulile generale privind organizarea și derularea etapelor necesare selecției, contractării și monitorizării contractelor de finanțare. În măsura în care domeniile de finanțare necesită reguli diferite de finanțare, autoritatea finanțatoare poate aproba mai multe regulamente de acordare a finanțărilor.

Beneficiar al finanțării poate fi orice persoană fizică sau juridică de drept public sau privat care depune un proiect și care conform statutului sau a legii de organizare și funcționare poate derula activități de interes general ca răspuns la apelul de proiecte lansat de autoritatea finanțatoare. Eligibilitatea categoriilor de beneficiari poate fi stabilită fie prin regulamentul de acordare a finanțărilor nerambursabile sau prin Ghidul Solicitantului.

PROCEDURA DE ACORDARE A FINANȚĂRILOR NERAMBURSABILE

Aspecte generale: Procedura de acordare a finanțării nerambursabile presupune un număr minim de etape necesare derulării procesului de selecție și proceduri de monitorizare transparente și obiective. Pentru o abordare unitară a procedurilor de finanțare, legea va stabili o procedură generală cu cerințe minime, pe care fiecare autoritate finanțatoare o poate detalia după specificul propriu.

Prima etapă necesară derulării unei proceduri eficiente de finanțare constă în identificarea nevoilor de finanțare și planificarea participativă a bugetului. Autoritatea este obligată să adopte o **strategie proprie privind finanțarea activităților nonprofit**, cu consultarea tuturor actorilor locali. Această strategie va fi elaborată pentru perioade de 3-5 ani și se coroborează cu nevoile identificate în alte strategii sectoriale. Pe baza strategiei locale se va fundamenta și **bugetul multianual de finanțare** cu o predicție pe 3 ani. Strategia și bugetul sunt documente de interes public și vor fi disponibile pe pagina de internet a autorității finanțatoare.

Etapetele fiecărui apel de finanțare vor fi următoarele:

- lansarea apelului de propuneri de proiecte de către autoritatea finanțatoare,
- verificarea eligibilității și evaluarea de către autoritatea finanțatoare a propunerilor de proiecte
- publicarea rezultatelor selecției
- contractarea proiectelor în ordinea punctajului obținut
- publicarea anunțului privind acordarea finanțării
- implementarea și monitorizarea contractelor de finanțare
- publicarea raportului privind rezultatele proiectelor finanțate

Elementele de publicitate și transparență se aplică pe toată durata procesului de acordare a finanțării și vizează atât lansarea apelului de proiecte dar și informarea publicului cu privire la rezultatele evaluării și a rezultatelor obținute de autoritatea finanțatoare la finalul perioadei de implementare a proiectelor. Publicitatea informațiilor se face în primul rând pe pagina de internet proprie a autorității finanțatoare. La nivel național se constituie **un portal unic de transparență a finanțării nerambursabile, administrat de Secretariatul General al Guvernului**, unde fiecare autoritate finanțatoare va transmite anunțurile. În funcție de dimensiunea bugetului alocat apelului de proiecte și a obiectivelor apelului de proiecte se pot alege și alte canale de publicitate precum cotidienele naționale sau locale, site-uri sau publicații de specialitate. De asemenea, autoritatea finanțatoare poate alege să constituie baze de date cu adresele de contact ale potențialilor beneficiari interesați de apelurile de proiecte. **Durata minimă de publicitate** nu poate fi mai mică de 30 de zile și se stabilește în funcție de complexitatea documentației de aplicare a proiectelor. Autoritatea finanțatoare are dreptul de a prelungi motivat termenul de depunere a propunerilor de proiect, cu condiția comunicării în scris pe pagina proprie de internet și în portalul unic de transparență a noii date limită de depunere a propunerilor de proiect, cu cel puțin 6 zile înainte de expirarea termenului inițial.

Declarația Unică de Eligibilitate se constituie ca document unic pe care solicitantii îl transmit odată cu cererea de finanțare și care atestă pe proprie răspundere că îndeplinesc, la data depunerii proiectului, condițiile de eligibilitate prevăzute de lege și de ghidul solicitantului. Documentele care justifică eligibilitatea solicitantului vor fi solicitate în procedura de contractare. Autoritățile finanțatoare pot stabili sancțiuni pentru solicitantii care din motive imputabile acestora nu

contactează proiectele sau au Emis declarații Unice de Eligibilitate iar informațiile transmise spre verificare nu sunt conforme cu cele declarate.

Este exclus dintr-o procedură de selecție publică de proiecte, respectiv nu este eligibil solicitantul care se afla în oricare dintre următoarele situații:

- a) nu și-a îndeplinit obligațiile de plată exigibile a impozitelor și taxelor către stat, a contribuțiilor sociale obligatorii ori a impozitelor și taxelor aferente bugetelor locale;
- b) fumizează informații false în documentele prezentate;
- c) a comis o gravă greșeală în materie profesională sau nu și-a îndeplinit obligațiile asumate printr-un alt contract de finanțare nerambursabilă;
- d) face obiectul unei proceduri de dizolvare sau de lichidare ori se află deja în stare de dizolvare sau de lichidare, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- e) solicitantul sau persoanele care au putere de reprezentare sau decizie în cadrul persoanei juridice au fost condamnați printr-o hotărâre definitivă pentru o infracțiune legată de conduita lor profesională;
- f) solicitantul sau persoanele care au putere de reprezentare sau decizie în cadrul persoanei juridice au fost condamnați printr-o hotărâre definitivă pentru săvârșirea unei infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii, infracțiuni de corupție, delapidare, inflațiuni de fals n înscrisuri, evaziune fiscală,
- g) solicitantul sau persoanele care au putere de reprezentare sau decizie în cadrul persoanei juridice au fost condamnați printr-o hotărâre definitivă pentru săvârșirea unei infracțiuni prevăzute de Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

Autoritatea finanțatoare, consorții de autorități finanțatoare (ex. autorități de la nivelul unui județ) sau Secretariatul General al Guvernului pot implementa și gestiona **platforme electronice de gestionare a online** a etapelor din cadrul procedurilor de acordare a finanțărilor nerambursabile. Aceste platforme vor funcționa pe **principiul "Only Once"** care presupune înregistrarea solicitanților și odată încărcate documentele de eligibilitate, acestea pot fi folosite pentru toate procedurile de acordare a finanțărilor nerambursabile.

În același timp, viitorul mecanism unic de finanțare ar trebui să îndeplinească următoarele cerințe suplimentare față de reglementarea actuală:

❖ Aspecte legate de alocarea sumelor pentru finanțare

- **Creșterea nivelului finanțării publice** pentru activitățile nonprofit, deoarece în prezent quantumul acordat este foarte redus raportat la nevoile populației care ar trebui satisfăcute. Reglementarea expresă a posibilității de a acorda finanțări multianuale (contracte pe durată de 3 -5 ani), în cuprinsul Legii 500/2002 privind finanțele publice și al Legii 273/2006 privind finanțele publice locale, pentru a asigura continuitatea și sustenabilitatea activităților non-profit. Bugetare pe programe, similar fondurilor europene este principiul de la care ar trebui să se pornească în definirea finanțărilor multianuale.
- Reducerea cofinanțării la 2%, precum și 1. reglementarea faptului că **jumătate din cofinanțare poate fi asigurată în natură**; 2. reglementarea expresă a posibilității ca aceasta să fie **raportată la toate liniile bugetare**, nu pe fiecare linie bugetară în parte (excepție: Legea 34/1998, unde nu este cazul). O variantă a acestei propuneri

vizează stabilirea unui procent minim de cofinanțare (de ex. 2%), lăsând libertatea autorităților finanțatoare de a prevedea un prag minim superior pentru cofinanțare pe fiecare tip de proiecte în parte.

- Stabilirea unui **budget minim alocat (minim 2%)** pentru finanțarea activităților non-profit și prevederea distinctă a sumelor necesare în bugetul local.
- Crearea unui fond la nivelul consiliilor județene sau locale pentru **asigurarea cofinanțării proiectelor**, în special pentru a veni în sprijinul organizațiilor neguvernamentale din regiuni care se confruntă cu decalaje mari de dezvoltare.
- Crearea unui **Fond de finanțări de rezervă**, din care să se poată finanța activități non-profit neprevăzute, în situații de urgență.

❖ **Aspecte legate de procedura de selecție și de raportare: debirocratizare**

- Dezvoltarea unui **Ghid Unic de Aplicare** la nivel național, pornind de la cele deja existente (precum POCU sau POCA), realizat cu consultarea Curții de Conturi, inclusiv pentru a clarifica dacă/ în ce condiții se pot acorda finanțări multianuale. De asemenea, participanții au recomandat organizarea unor **sesiuni de informare pentru solicitanți** și adoptarea de **norme/instrucțiuni care să detalieze întreaga procedură de finanțare**.
- Crearea unei **platforme online de depunere a proiectelor** și a documentelor justificative de către solicitanți, prin intermediul unui cont unic (după modelului AFCN). Această platformă ar urma să permită inclusiv **raportarea online**, după modelul Erasmus. În absența unei astfel de platforme, se propune cel puțin crearea unui **document standard electronic tipizat** pentru completarea aplicației de proiect, în vederea simplificării și debirocratizării procedurii în faza de aplicație.
- Reglementarea unei proceduri de aplicare simplificate, în care solicitanții depun inițial un **brief de proiect** (de aprox. 2 pagini). În cazul organizațiilor considerate eligibile, brief-ul de proiect ar urma să fie extins.
- Crearea unei **liste de rezervă de cu proiecte** care ar putea fi finanțate în cazul în care solicitanții admiși inițial pentru finanțare nu semnează contractul de finanțare.
- **Interconectarea datelor între instituțiile publice** și verificarea informațiilor relevante în faza de aplicație direct de către autoritatea finanțatoare din acest baze de date, pentru diminuarea numărului de documente solicitate în faza de aplicație.
- Reglementarea unui **procent din cheltuielile administrative** (de ex. între 7-15%) care să fie **decontate ca sume forfetare**, fără a mai fi nevoie de **documente justificative**, similar modelului european.
- Reglementarea expresă a **posibilității de a opera modificări între capitole bugetare** în cazuri justificate, pentru o mai mare flexibilitatea în utilizarea finanțării nerambursabile.

❖ **Aspecte legate de procedura de selecție și de raportare: transparentă și previzibilitate**

- Adoptarea unei **strategii de finanțare pe 3-5 ani**, cu consultarea ONG-urilor și în urma unei analize de nevoi SAU **trimiterea către/ corelarea cu strategii existente**. În cazul în care se organizează consultații cu ONG-uri, se recomandă publicarea minutei pe site-ul autorității finanțatoare, cu menționarea tuturor propunerilor primite din partea societății civile.
- **Publicarea informațiilor cu privire la finanțările publice online**, considerând că dispozițiile cu privire la publicarea în Monitorul Oficial, ce sunt desuete și nu mai

răspund necesităților actuale. Faptul că aceste informații se publică în partea a IV-a a Monitorului Oficial nu asigură nici transparență nici publicitatea necesară. O opțiune concretă în acest sens ar fi crearea unei **platforme online la nivel național** (administrată de Secretariatul General al Guvernului) pentru publicarea anunțurilor privind concursurile de proiecte pentru a se evita toate procedurile birocratice de publicare a acestora în Monitorul oficial. De asemenea, aici ar putea fi publicate și programele anuale, ghidurile și rapoartele finale ale fiecărui finanțator.

- Prevederea obligației de a publica **date relevante privind finanțările acordate în format deschis** de către autoritățile finanțatoare, pentru a facilita cercetarea acestui proces și evaluarea sistemului public de finanțare non-profit în România.
- Reglementarea unei **obligații de transparență și pentru ONG-urile care beneficiază de finanțare** a fost de asemenea propusă, corelativ cu obligația de transparență a autorităților finanțatoare. Astfel, unii participanți au considerat că acestea ar trebui să publice pe site-urile proprii anumite informații cu privire la proiectele finanțate.
- Derularea procedurilor de selecție a proiectelor în anul anterior implementării acestora.

❖ **Aspecte legate de procedura de selecție: evitarea conflictelor de interese și evaluare obiectivă**

- Introducerea de **evaluatori independenți și cu experiență** în aria proiectului evaluat (cu excepția AFCN, unde există deja). În eventualitatea adoptării acestei recomandări, se propune și **prevederea expresă a remunerării** membrilor comisiilor de evaluare.
- Părerile au fost împărțite pe acest subiect, unele autorități publice fiind reticente din cauza dificultății de a asigura plata acestora (în special având în vedere bugetul redus pentru finanțarea activităților non-profit) și de a identifica un număr suficient de evaluatori independenți pentru toate domeniile în care se acordă finanțare. ONG-urile participante au susținut în general această propunere.

IDENTIFICAREA ȘI EVALUAREA IMPACTULUI

IMPACTUL BUGETAR ȘI FINANCIAR

Impact pozitiv redus

Proiectul de act normativ nu are un impact bugetar și financiar direct. Prin eficientizarea procedurilor de finanțare la nivelul diverselor autorități publice locale și centrale, propunerea de reglementare are un impact pozitiv în sensul realizării unor economii bugetare. Aceste economii provin din următoarele aspecte:

- La nivelul unei autorități publice locale cu atribuții în mai multe domenii, aplicarea aceluiași instrument de finanțare va contribui la ușurința gestionării procedurilor de acordare a finanțărilor publice de diverse departamente (cultură, sport, social, etc.). În cazul autorităților publice cu un volum foarte mare de contracte de finanțare acordate, se pot constitui echipe specializate care să gestioneze în mod unitar toate procedurile de finanțare.
- Prin eliminarea obligativității publicării în Monitorul Oficial a anunțurilor de intenție se economisesc resurse financiare estimate la approx. 1500 lei / apel de proiecte. Dezvoltarea platformei unice naționale va presupune o alocare financiară dar aceasta se va amortiza în foarte scurt timp având în vedere că se derulează sute de proceduri într-un an.

Prevederile actuale ale mecanismului de finanțare a activităților nonprofit (Legea 350) sunt considerate de foarte multe autorități publice locale ca fiind neadaptat procedurilor noi de achiziții publice și din aceste considerente există o reticență în implementarea acestuia, motiv pentru care și volumul de finanțări este redus. Odată cu adoptarea noului mecanism estimăm o creștere a utilizării acestui instrument și implicit a bugetelor alocate pentru finanțării nonprofit.

IMPACTUL ASUPRA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR

Impact pozitiv redus

Prezentul proiect de act normativ nu are un impact direct asupra mediului. Cu toate acestea, prin faptul că modelul propus vizează dezvoltarea unui portal unic online de publicare a informațiilor privind procedurile de achiziție organizate de toate autoritățile publice centrale și locale se generează o economie în consumul de hârtie. De asemenea, un impact similar cu privire la consumul de hârtie îl reprezintă propunerea prin care autoritățile finanțatoare își pot dezvolta propria platformă de gestionare online a întregului proces de finanțare (primirea aplicațiilor, evaluarea, contractarea și monitorizarea contractelor de finanțare)

IMPACTUL SOCIAL AL ACTIVITĂȚILOR NONPROFIT

Impact pozitiv major

România înregistrează în continuare una dintre cele mai mari valori în ce privește riscul de sărăcie și excluziune socială din Europa (în anul 2017, 35,7% din populație era în risc de sărăcie și excluziune socială conform datelor EUROSTAT - EUROSTAT, 2019, indicator ilc_peps01). În contextul unuia dintre cele mai ridicate niveluri ale sărăciei și excluziunii sociale din UE, alocarea financiară pentru protecție socială în România este cea mai scăzută din Uniunea Europeană, 14,6% din PIB conform datelor EUROSTAT pentru 2016. În contextul încetării activității tot mai multor unități protejate, înregistrării unui număr foarte mic de întreprinderi sociale de inserție și al accesului tot mai dificil al cetățenilor la servicii sociale de interes general, este important să fie analizate toate mecanismele care pot facilita integrarea socio-profesională a diferitelor categorii de populație dezavantajată.

Rolul ONG-urilor în sistemul de furnizare a bunăstării este legat în principal de furnizarea de servicii sociale din cauza capacității limitate sau lipsei de interes a statului și a pieței de a răspunde nevoilor populației (Evans, 2007; Teasdale, 2012; Nicholls and Teasdale, 2017; Doherty, Lyon and Haugh, 2014), de angajarea persoanelor vulnerabile, în special în cadrul întreprinderilor sociale (Aiken, 2007; Teasdale, 2012; Nicholls and Teasdale, 2017; Doherty, Lyon and Haugh, 2015; Elsen and Walliman, 1998), creșterea capacității persoanelor din grupurile vulnerabile de a se integra socio-profesional (Bode, Evers and Schulz, 2006), mobilizarea capitalului social (Evans and Syrett, 2007. Kay, 2006, Evers, 2001).

Conform datelor Institutului Național de Statistică pentru 2015, cele mai multe organizații neguvernamentale activează în domeniul social-caritabil (21%), urmate de cele din domeniul sportiv (19%), educație (13%) și cultură (12%) (FDSC, 2017, pp. 27). Organizațiile neguvernamentale active în sectorul social-caritabil au 30% din angajații sectorului ONG, 23% din veniturile sectorului ONG, 24% din activele întregului sector asociativ și 9% dintre ele au dezvoltat activități economice pentru a își putea susține serviciile oferite beneficiarilor (FDSC, 2017).

Impactul asupra incluziunii sociale și reducerii sărăciei

Impact pozitiv major

În anul 2018 în România activau un număr de 308 unități protejate autorizate (doar 5 fiind autorizate după apariția OUG 60/2017), 12 întreprinderi sociale de inserție și 2629 de furnizori acreditați de servicii sociale. Un număr de 8861 de organizații neguvernamentale activează în domeniul social.

Schimbările legislative aduse Legii nr. 448/2006 prin OUG 60/2017 au făcut ca facilitatea fiscală oferită unităților protejate să fie eliminată și astfel o mare parte din activitatea lor să fie redusă sau chiar să înceteze complet. Întreprinderile sociale de inserție nu beneficiază de facilități fiscale, ceea ce face ca înregistrarea lor în Registrul unic de evidență a întreprinderilor sociale, dincolo de faptul că este un proces birocratic, să fie și nefolositor pentru activitatea lor.

Impactul asupra furnizării de servicii sociale

Impact pozitiv major

Datele din Registrul unic al serviciilor sociale indică un număr de 2629 de furnizori acreditați de servicii sociale, dintre care peste 40% sunt furnizori privați. Acești furnizori au licențiate un număr de 3695 de servicii sociale, dintre care 58% sunt ale instituțiilor publice, iar 42% ale entităților private. Organizațiile neguvernamentale au licențiate în special servicii de îngrijiri la domiciliu pentru persoane vârstnice/cu dizabilități (203 dezvoltate de furnizorii privați față de 53 create de sectorul public), centre de zi pentru copii și familiile lor (285), centre de zi pentru persoane cu dizabilități (90), cantine sociale, centre rezidențiale pentru vârstnici (260), centre pentru alte categorii vulnerabile de populație (88). (Registrul Național al Serviciilor Sociale, 2019) (Tabel 4)

Tabel 4. Serviciile sociale licențiate pe tipuri de furnizori

	Public	Privat
1.Centre rezidențiale de îngrijire și asistență medico-socială pentru persoane vârstnice, bolnavi cronici în fază terminal	49	7
2.Centre rezidențiale de recuperare/reabilitare socială și dezintoxicare - pentru persoane cu diferite adicții: droguri, alcool, alte substanțe toxice	0	3
3.Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru persoane vârstnice	130	260
4.Centre rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități	328	96
5.Centre rezidențiale pentru copii în sistemul de protecție special	836	296
6.Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru mamă și copil	33	4
7.Centre rezidențiale pentru tineri în dificultate	32	19
8.Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru victimele violenței în familie (domestice)	31	15
9.Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru persoanele fără adăpost	44	16
10.Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru persoane victime ale traficului de persoane	1	0
11.Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru alte categorii de persoane în situație de dependență	2	2
12.Centre de zi pentru persoane vârstnice	66	47
13.Servicii de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice, persoane cu dizabilități, persoane aflate în situație de dependență	53	203
15.Centre de zi pentru persoane adulte cu dizabilitati	38	90
16.Centre de zi pentru copii: copii în familie, copii separați sau în risc de separare de părinți	281	285
17.Centre de zi pentru familie cu copii	42	50
18.Centre de zi victimele violenței în familie și agresori	4	9

19.Centre de zi pentru persoane toxico-dependente pentru persoane cu diferite adicții: droguri, alcool, alte substanțe toxice, etc	36	5
20.Centre de zi pentru victimele traficului de persoane	3	2
21.Centre de zi pentru persoanele fără adăpost	3	2
23.Centre de zi pentru asistență și suport pentru alte persoane aflate în situații de nevoie	65	88
24.Servicii de intervenție în stradă pentru persoane fără adăpost, persoane cu diferite adicții, victime ale violenței în familie, victime ale dezastrelor naturale, etc	0	2
25.Centre de preparare și distribuire a hranei pentru persoane în risc de sărăcie	50	67
Total	2127	1568

Sursa: Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Servicii Sociale licențiate în baza Legii nr.197/2012, ianuarie 2019

IMPACT MACROECONOMIC

Impactul asupra ocupării forței de muncă

Impact pozitiv redus

Organizațiile neguvernamentale au un număr de 99774 de angajați, ceea ce reprezintă aproximativ 2% din totalul forței de muncă salariate din România. Stimularea implementării de noi proiecte cu finanțare nerambursabilă va contribui la o dezvoltare indirectă a structurilor asociative, implicit creșterea numărului de angajați.

Organizațiile guvernamentale sunt recunoscute ca asigurând un mediu de lucru mult mai adaptat persoanelor vulnerabile. Doar cu titlu de exemplu, stimularea înființării de întreprinderi sociale în perioada 2014 - 2015 prin accesarea de finanțări nerambursabile cu finanțare europeană a contribui la crearea de 1339 entități noi în care au fost angajate peste 6148 persoane vulnerabile, iar în mediul rural s-au înființat 5584 de noi locuri de muncă.

Impactul asupra serviciilor publice

Impact pozitiv major

Organizațiile neguvernamentale sunt recunoscute ca furnizori de servicii publice de calitate și de promotori de modele de bună practică. Foarte multe servicii noi sau inovative au fost dezvoltate și promovate prima dată de către organizații neguvernamentale și apoi preluate de către serviciile publice. Un exemplu în acest sens sunt serviciile socio-medicale dezvoltate de ONGuri în domeniul persoanelor din spectrul autist sau al persoanelor cu dizabilități.

Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Fără impact

Prevederile prezentului proiect legislativ nu are impact asupra mediului concurențial din România și nu se supune reglementărilor privind ajutorul de stat.

SELECTAREA OPȚIUNII DE POLITICĂ PUBLICĂ

CRITERII DE EVALUARE A OPȚIUNILOR DE POLITICĂ PUBLICĂ

C1. Fezabilitate administrativă

Definire: aspectele care contribuie la buna funcționare a mecanismului public de finanțare-resursele umane implicate (cantitatea de personal, dar și calitatea acestuia), resursele financiare, resursele de timp, resursele materiale/logistice (utilizarea de platforme online pentru depunerea aplicațiilor, dar și monitorizarea implementării), procedurile de lucru (ghidul solicitantului, ghidul beneficiarului, procedurile financiar-contabile, procedurile de monitorizare și evaluare), proceduri de finanțare multianuală a proiectelor, cerințe de co-finanțare. Resursele umane includ și experții externi care trebuie atrași în procesul de evaluare a aplicațiilor depuse.

Toate aceste aspecte trebuie să aibă ca efect:

- ușurință în implementarea mecanismului de finanțare la nivelul instituțiilor administrației publice, dar și al organizațiilor neguvernamentale;
- creșterea gradului de utilizare a acestor mecanisme la nivelul administrației publice;
- flexibilitate mai mare în utilizarea finanțării;
- debirocratizare;
- asigurarea unei proporționalități între procedura de acordare a finanțării și nivelul acesteia.

C2. Transparența finanțării publice

Definire: asigurarea accesului cetățenilor la informații privind finanțările acordate, dar și la procesul de luare a deciziei despre domeniile și prioritățile de finanțare. Transparența trebuie să fie asigurată în toate cele patru etape ale procesului de finanțare: procesul de stabilire a priorităților de finanțare, procedura de selecție, implementarea și monitorizarea și evaluarea rezultatelor proiectelor finanțate.

Asigurarea transparenței presupune: consultarea organizațiilor neguvernamentale în stabilirea priorităților de finanțare; informarea privind finanțarea publică prin derularea unei campanii de informare largă; proces competitiv de acordare a finanțărilor derulat pe baza unor criterii clare și transparente, elaborate pentru acea competiție și anunțate în avans; anunțarea publică a rezultatelor procesului de evaluare (date în format deschis) (inclusiv informații despre aplicațiile necâștigătoare) și comunicarea fișelor de evaluare participanților; publicarea rapoartelor de implementare a proiectelor finanțate; publicarea rapoartelor de evaluare și a indicatorilor de monitorizare a implementării proiectelor. Evaluarea inițială, monitorizarea implementării și evaluarea finală sunt facilitate de utilizarea platformelor online de depunere a aplicațiilor și de raportare.

Pentru a asigura transparența selecției este necesară în primul rând publicarea rezultatelor oficiale, incluzând cel puțin elemente precum, beneficiari, sumele alocate, titlul și scopul proiectului/ serviciului.

În ceea ce privește raportarea și monitorizarea implementării proiectelor finanțate, trebuie să existe reguli clare de raportare, iar raportarea nu trebuie să fie împovărătoare pentru niciunul din actorii implicați - beneficiari ai finanțării sau autorități finanțatoare. Este preferabil ca raportarea să fie unitară pentru categorii de finanțări similare, astfel încât să permită agregarea și compararea datelor.

C3. Eficiență

Definire: raportul dintre beneficiile serviciilor în relație cu costurile de producere a acestora. Este vizat efectul maxim obținut printr-un proiect sau activitate, raportat la resursele utilizate pentru

proiectul sau acțiunea respectivă. Acest criteriu se va evidenția prin analiza cost-beneficiu (cost - fondurile necesare derulării activităților; beneficiu - rezultatele obținute în urma implementării).

C4. Uniformitatea și predictibilitatea procedurilor aplicabile

Definire: implementarea unui set de proceduri similare de finanțare la nivel național care să asigure un tratament egal și o predictibilitate. Indiferent de mecanismul de finanțare utilizat, procedurile trebuie să fie clare, înțelese și aplicate unitar la nivelul tuturor instituțiilor administrației publice.

EVALUAREA OPȚIUNILOR DE POLITICĂ PUBLICĂ PE BAZA ANALIZEI MULTICRITERIALE

Analiza multicriterială a opțiunilor de politică publică s-a realizat pe baza celor 4 criterii enunțate anterior: fezabilitatea administrativă, transparența, eficiența și uniformitatea și predictibilitatea procedurilor aplicate. (Tabel 5)

Analiza pe criteriul **Fezabilitate administrativă** relevă următoarele:

- Situația actuală îndeplinește într-o mică măsură acest criteriu (nota 2) deoarece:
 - nu există suficiente resurse umane alocate pentru acest proces de finanțare publică pentru activități nonprofit. Astfel în procesul de evaluare nu sunt cooptați evaluatori externi sau cu experiență în domeniu (excepție AFCN). La nivel local, fiecare mecanism este implementat de către un alt departament/direcție/compartiment ceea ce uneori presupune personal suplimentar sau preluarea acestor sarcini de cel existent. Personalul pentru monitorizarea și evaluarea implementării proiectelor este insuficient.
 - nu există resurse materiale care să permită funcționarea optimă a mecanismelor de finanțare - nu este o platformă online de aplicare și monitorizare a implementării, datele despre finanțări nu pot fi publicate în format deschis etc
 - procedurile de lucru (ghidul solicitantului, ghidul beneficiarului, procedurile financiar-contabile, procedurile de monitorizare și evaluare) sunt greoaie, inflexibile
 - proceduri de finanțare multianuală a proiectelor au fost dezvoltate doar în foarte puține cazuri (AFCN, Consiliul local Iași, Consiliul local Cluj Napoca)
 - co-finanțarea este mare în cazul proiectelor finanțate prin Legea 350/2005
- Opțiunea 2 de menținere a cadrului actual de politică publică dar cu modificări incrementale care să vizeze eficientizarea implementării mecanismelor de finanțare publică
 - Presupune introducerea de experți evaluatori externi în procesul de evaluare
 - Implică dezvoltarea unei platforme online de aplicare a proiectelor și monitorizare a implementării lor
 - Simplifică procedurile de lucru, inclusiv pe cele financiar contabile permițând mutarea de sume între liniile de buget în baza unei justificări
 - Introduce finanțările multianuale
 - Reduce valoarea co-finanțării la 2% indiferent de tipul de proiect
- Opțiunea 3 vizează introducerea unui mecanism unic de finanțare publică a activității nonprofit
 - La nivelul fiecărei autorități finanțatoare va exista un departament/persoană care va coordona procesul de acordare a finanțărilor publice pentru activități nonprofit. Presupune introducerea de experți evaluatori externi în procesul de evaluare
 - Implică dezvoltarea unei platforme online de aplicare a proiectelor și monitorizare a implementării lor. Presupune dezvoltarea unui portal unic de transparență a finanțărilor nerambursabile, administrat de Secretariatul General al Guvernului,

unde fiecare autoritate finanțatoare va transmite anunțurile de finanțare și va publica și lista cu proiectele câștigătoare și sumele acordate.

- Simplifică procedurile de lucru, inclusiv pe cele financiar contabile permițând mutarea de sume între liniile de buget în baza unei justificări. Introduce la nivelul fiecărei autorități finanțatoare obligativitatea realizării unui regulament propriu de acordare a finanțărilor nerambursabile pentru activitățile de interes general. Declarația Unică de Eligibilitate se constituie ca document unic pe care solicitanții îl transmit odată cu cererea de finanțare și care atestă pe proprie răspundere că îndeplinesc, la data depunerii proiectului, condițiile de eligibilitate prevăzute de lege și de ghidul solicitantului. Documentele care justifică eligibilitatea solicitantului vor fi solicitate în procedura de contractare. Dezvoltarea unui Ghid Unic de Aplicare la nivel național, pornind de la cele deja existente (precum POCU sau POCA), realizat cu consultarea Curții de Conturi, inclusiv pentru a clarifica dacă/ în ce condiții se pot acorda finanțări multianuale.
- Introduce finanțările multianuale
- Reduce valoarea co-finanțării la 2% indiferent de tipul de proiect, iar jumătate din cofinanțare poate fi asigurată în natură.

Evaluarea pe criteriul **transparență** a relevat următoarele aspecte:

- Opțiunea 1 Situația actuală
 - Stabilirea domeniilor și priorităților de finanțare nu se realizează în toate cazurile prin consultare publică
 - Anunțurile referitoare la finanțările publice nu pot fi regăsite cu ușurință pe site-urile autorităților finanțatoare
 - În cele mai multe cazuri, evaluarea este realizată de experți din interiorul autorității finanțatoare, fără a se cunoaște nivelul lor de expertiză în domeniile vizate.
 - Grila de evaluare detaliată corespunzătoare proiectelor nu este făcută publică de către toate instituțiile publice finanțatoare.
 - Legislația nu impune transmiterea grilei de evaluare a unui proiect către solicitant, fapt care generează imposibilitatea contestării reale și punctuale a procesului de evaluare.
- Opțiunea 2 de menținere a cadrului actual de politică publică dar cu modificări incrementale care să vizeze eficientizarea implementării mecanismelor de finanțare publică
 - Publicarea informațiilor cu privire la finanțările publice pe o platformă online la nivel național (administrată de Secretariatul General al Guvernului), în loc de publicarea în Monitorul Oficial;
 - Publicarea datelor relevante privind finanțările acordate în format deschis și unitar de către autoritățile finanțatoare;
 - Detalierea grilelor de evaluare, astfel încât să existe o definiție standard pentru diverse niveluri ale punctajului. Acest model poate fi inspirat din finanțările europene unde fiecare criteriu este împărțit pe subcriterii, acordând un punctaj pentru fiecare subcriteriu.
 - Publicarea în cadrul raportului anual privind finanțările acordate, a principalilor indicatori și a gradului de îndeplinire a acestora de către fiecare proiect finanțat.
- Opțiunea 3 vizează introducerea unui mecanism unic de finanțare publică a activității non-profit

- Publicarea informațiilor cu privire la finanțările publice online, prin crearea unei platforme online la nivel național (administrată de Secretariatul General al Guvernului) pentru publicarea anunțurilor privind concursurile de proiecte pentru a se evita toate procedurile birocratice de publicare a acestora în Monitorul oficial. De asemenea, aici ar putea fi publicate și programele anuale, ghidurile și rapoartele finale ale fiecărui finanțator.
- Prevederea obligației de a publica date relevante privind finanțările acordate în format deschis de către autoritățile finanțatoare, pentru a facilita cercetarea acestui proces și evaluarea sistemului public de finanțare non-profit în România.
- Reglementarea unei obligații de transparență și pentru ONG-urile care beneficiază de finanțare a fost de asemenea propusă, corelativ cu obligația de transparență a autorităților finanțatoare. Astfel, s-a unii participanți au considerat că acestea ar trebui să publice pe site-urile proprii anumite informații cu privire la proiectele finanțate.

Criteriul eficiență

- Opțiunea 1 Situația actuală
 - Nu se poate arăta eficiența cheltuirii banilor publici în lipsa unor date publice și deschise referitoare la numărul de beneficiari, de tipul de servicii/activități derulate.
 - Poate fi considerat eficient din punctul de vedere al administrației publice care acordă foarte puțini bani, iar ONG-urile alocă resurse suplimentare consistente pentru a identifica noi finanțări sau pentru activitatea de fundraising.
- Opțiunea 2 de menținere a cadrului actual de politică publică dar cu modificări incrementale care să vizeze eficientizarea implementării mecanismelor de finanțare publică
 - Prevede reducerea nivelului cofinanțării și asigurarea a jumătate din aceasta în natură
 - Alocarea unor sume mai mari pentru finanțare
 - Evaluarea proiectelor și existența datelor în format deschis despre acestea
- Opțiunea 3 vizează introducerea unui mecanism unic de finanțare publică a activității non-profit
 - Crearea unui departament/persoană responsabilă pentru a coordona întregul proces și a evita suprapunerile de finanțare
 - Prevede reducerea nivelului cofinanțării și asigurarea a jumătate din aceasta în natură
 - Alocarea unor sume mai mari pentru finanțare
 - Evaluarea proiectelor și existența datelor în format deschis despre acestea

Criteriul Uniformitatea și predictibilitatea procedurilor aplicabile

- Opțiunea 1 Situația actuală
 - În acest moment implementarea mecanismelor de finanțare publică a activităților non-profit este realizată diferențiat la nivelul fiecărei autorități finanțatoare. Diversitatea cea mai mare se regăsește în special la nivel local unde fiecare autoritate finanțatoare aplică mecanismele de finanțare în modul propriu. Singurul mecanism care are o oarecare similaritate în aplicare indiferent de nivelul administrației publice este Legea 34/1998 care a beneficiat de norme de aplicare mai stricte. Și aici însă cuantumul subvenției variază.

- Nu există un regulament național de aplicare a Legii 350/2005 și atunci fiecare autoritate publică a ales să o implementeze într-un mod propriu.
- Opțiunea 2 de menținere a cadrului actual de politică publică dar cu modificări incrementale care să vizeze eficientizarea implementării mecanismelor de finanțare publică
 - Presupune introducerea unor reguli generale mai clare de aplicare a fiecărui mecanism de finanțare care să poată fi implementate de fiecare autoritate finanțatoare
 - Stimulează finanțarea multianuală pentru asigurarea predictibilității financiare a activității nonprofit.
- Opțiunea 3 vizează introducerea unui mecanism unic de finanțare publică a activității nonprofit
 - Aplicarea unui singur mecanism care va avea și un Ghid Unic de Aplicare la nivel național, pornind de la cele deja existente (precum POCU sau POCA), realizat cu consultarea Curții de Conturi, inclusiv pentru a clarifica dacă/ în ce condiții se pot acorda finanțări multianuale. Acest mecanism va ușura aplicarea la nivelul autorităților locale și va permite implementarea sa uniformă.
 - Stimulează finanțarea multianuală pentru asigurarea predictibilității financiare a activității nonprofit.

Tabel 5. Analiza multicriterială a alternativelor de politică publică

Criteriu	Situația actuală	Modificări incrementale ale cadrului de politică publică actual	Mecanism unic de finanțare publică a activității non-profit
Fezabilitate administrativă	2	4	5
Transparență	2	4	5
Eficiență	3	3	4
Uniformitatea și predictibilitatea procedurilor aplicabile	1	3	5
Total	8	14	19

Notă: scală de evaluare de la 1 la 5, unde 1 este minim și 5 este maxim

PROCESUL DE CONSULTARE PUBLICĂ

Procesul de consultare publică pentru discutarea alternativelor de politică publică privind finanțarea publică a activităților nonprofit s-a realizat prin următoarele: dezbateri publice regionale la care au participat reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale și ai instituțiilor publice locale (consilii județene, consilii locale, alte instituții aflate în subordinea consiliilor județene sau locale), întâlniri de consultare a membrilor rețelei, întâlniri cu membrii Parlamentului, dezbateri cu reprezentanți ai instituțiilor administrației publice centrale și reprezentanți ai ONG-urilor.

O primă etapă de consultare a fost realizată în cadrul dezbaterilor regionale organizate în Iași, Cluj, Timișoara și București la care au participat organizații neguvernamentale, autorități publice locale și județene. În timpul primelor 3 dezbateri au fost organizate grupuri de lucru pentru a veni cu propuneri de modificare a mecanismelor de finanțare publică a activităților nonprofit - Legea 350/2005, Legea 34/1998 și OG 51/1998. Reprezentanții CLNR au prezentat inițial propunerile de modificare, iar la finalul dezbaterilor au fost colectate informații și propuneri suplimentare din

cadrul grupurilor de lucru. Deoarece la primele 3 evenimente au fost sesizate anumite sugestii de modificare similare, reprezentanții CLNR au considerat că ar fi relevant ca în ultima dezbatere regională, grupurile de lucru să discute, *prin rotație*, 4 arii principale: *Transparentizare, Debirocratizare, Finanțări multi-anuale și Mecanism Unic de Finanțare*. (Anexa 2)

A doua etapă de consultări publice a reprezentat-o întâlnirile cu membrii rețelei naționale de experți. O primă întâlnire a fost organizată în data de 11 iulie 2019 în care a fost discutată propunerea de alternativă publică de introducere a unui mecanism unic de finanțare. A doua întâlnire a avut loc pe 19 septembrie 2019 și a avut ca obiectiv consultarea experților din cadrul rețelei, cu privire la principalele caracteristici ale unui mecanism unic de finanțare a activităților nonprofit. Ultima întâlnire s-a axat pe prioritățile legislative pentru îmbunătățirea mecanismelor actuale de finanțare și a avut loc pe 1 noiembrie 2019. (Anexa 3).

O a treia etapă a constat în consultarea instituțiilor publice cu atribuții în gestionarea mecanismelor de finanțare. În urma solicitării organizării unei dezbateri publice adresată de CLNR, Ministerului Muncii și Justiției Sociale cu privire la modificările propuse la normele de aplicare a Legii 34/1998, expertul pe legislație a participat în data de 01 august 2019 la o Dezbatere Publică organizată de Ministerul Muncii și Justiției Sociale (MMJS) privind Proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 34/1998 privind acordarea unor subvenții asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică, care înființează și administrează unități de asistență socială, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.153/2001. (Anexa 4)

În același timp au fost transmise adrese cu propunerea de politică publică și au fost solicitate puncte de vedere de la următoarele instituții publice: Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, Secretariatul General al Guvernului, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Justiției, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Culturii și Ministerul Tineretului și Sportului.

A patra etapă a reprezentat-o consultarea structurilor asociative ale administrației publice locale. A fost organizată o întâlnire cu reprezentanții Asociației Municipiilor din România în data de 21.10.2019 pentru a discuta propunerile de modificare a mecanismelor de finanțare existente. La recomandarea AMR procesul de consultare a fost extins la cele 103 municipii membre ale asociației. Adresa de consultare a reprezentanților municipiilor, cu privire la propunerile de modificare a mecanismelor de finanțare a activităților nonprofit a fost elaborată de CLNR și trimisă ulterior de către reprezentanții AMR către toate municipiile membre. (Anexa 5)

MĂSURI POST-ADOPTARE

MĂSURI NECESARE DUPĂ ADOPTAREA PROPUNERII DE POLITICĂ PUBLICĂ DE INTRODUCERE A UNUI MECANISM UNIC DE FINANȚARE PUBLICĂ A ACTIVITĂȚILOR NONPROFIT

Prezentul proiect de act normativ reprezintă legislația primară care va guverna acordarea finanțărilor publice pentru activitățile nonprofit. Pentru implementarea prevederilor este nevoie atât de emiterea unor acte normative de implementare (acte subsecvente) cât și de abrogarea unor

prevederi legislative care fac referire la proceduri similare. Obiectivul promovării modelului unic de finanțare este de a promova o procedură unitară la nivelul autorităților contractante.

Pentru emiterea de acte subsecvente este nevoie de:

- Adoptarea prin Ordin de ministru a regulamentului cadru privind procedura de acordare a finanțărilor nerambursabile
- Adoptarea prin Ordin a funcționării registrului național online aflat în subordinea Secretariatului General al Guvernului

Din punct de vedere al abrogării actelor normative este necesară abrogarea tuturor prevederilor referitoare la mecanismele speciale de finanțare publică. Astfel avem în vedere abrogarea totală sau parțială a următoarelor acte normative:

- Legea nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general;
- O.G. nr. 51/1998 privind îmbunătățirea sistemului de finanțare a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale;
- Legea nr. 186/2003 privind susținerea și promovarea culturii scrise, republicată;
- OUG nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu;
- Legea nr. 318/2015 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate și pentru modificarea și completarea unor acte normative;
- Legea nr. 321/2006 privind regimul acordării finanțărilor nerambursabile pentru programele, proiectele sau acțiunile privind sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora, republicată;
- Legea nr. 213/2016 privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară;
- Legea nr. 69/2000 a educației fizice și sportului;
- Legea nr. 350/2006 a tinerilor;
- Legea nr. 34/1998 privind acordarea unor subvenții asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică, care înființează și administrează unități de asistență socială;
- O.G. nr. 82/2001 privind stabilirea unor forme de sprijin financiar pentru unitățile de cult aparținând cultelor religioase recunoscute din România, republicată;

Pentru a asigura o tranziție de la mecanismele speciale la mecanismul unic de finanțare este nevoie de reglementarea unei perioade de tranziție de minim 12 luni de la adoptarea reglementărilor subsecvente și până la împlinirea termenului de abrogare. În această perioadă apelurile de proiecte lansate în temeiul mecanismelor speciale se vor implementa pe baza prevederilor care au stat la baza lansării acestora. De asemenea, în acest termen de tranziție, fiecare autoritate finanțatoare își va adopta propriul regulament de organizare și funcționare a procedurilor de finanțare a activităților nonprofit.

MECANISM DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE A PROPUNERII DE POLITICĂ PUBLICĂ

Introducerea alternativei de politică publică ce vizează introducerea unui mecanism unic de finanțare publică pentru activități nonprofit va permite o monitorizare mai bună a finanțărilor acordate. Având în vedere introducerea platformei online și registrului național al finanțărilor

publice care permite o transparență mai mare și acces la date, monitorizarea și evaluarea implementării politicii publice va fi realizată în mai multe etape și la mai multe niveluri:

- Monitorizarea implementării la nivel național pe baza datelor sintetice transmise către platforma națională/registrul național
- Monitorizarea implementării proiectelor realizată de fiecare autoritate finanțatoare pentru a asigura o eficiență a utilizării banilor publici
- Evaluarea rezultatelor implementării proiectelor realizată la nivelul fiecărei autorități finanțatoare care va cuprinde o analiză a rezultatelor imediate, dar și a impactului implementării proiectelor în cadrul grupului țintă al fiecăruia
- Evaluarea națională realizată pe baza indicatorilor cuprinși în cadrul platformei naționale/registrului național

Sistemul de monitorizare și evaluare a politicii publice va cuprinde următorii indicatori:

1. Domeniul de intervenție al proiectului: civic, culte, cultură, educație, protecția mediului, sănătate, social, sport, tineret, turism
2. Autoritatea finanțatoare - consiliu județean, consiliu local, minister, agenție
3. Numele ONG-urilor
4. Titlul proiectelor
5. Suma acordată fiecărui proiect
6. Numărul total de beneficiari ai fiecărui proiect
7. Numărul de beneficiari pe tipuri de beneficiari: tineri, copii, vârstnici, adulți, persoane din grupuri vulnerabile (cele definite în Legea 292/2011 a asistenței sociale) etc
8. Tipuri de activități finanțate
9. Județ
10. Regiune

BIBLIOGRAFIE

- Bode I., Evers A. and Schulz, A. (2006). Work integration social enterprises in Europe: can hybridization be sustainable?, in Nyssens, M. (ed.) Social Enterprise. At the crossroads of market, public policies and civil society, pp. 237-258, London: Routledge.
- Despoiu, A. M. și Matei, Ș., (2017). Forme de participare la activități culturale și recreative în spațiul Public, în Croitoru, C. și Becuț, A. (coord.) Barometrul de Consum Cultural 2016. O radiografie a practicilor de consum cultural, București: Editura Pro Universitaria, 2017, pp. 121-163. Disponibil la https://www.culturadata.ro/wp-content/uploads/2018/07/Barometrul_de_consum_cultural_2016.pdf (accesat la 10 iulie 2019)
- Doherty, B., Haugh, J. & Lyon, F. 2014. Social enterprises as hybrid organizations: A review and research agenda, International Journal of Management Reviews, 16(4), 417-436, DOI: 10.1111/ijmr.12028
- Elsen, S. and Wallimann, I. (1998). Social economy: Community action towards social integration and the prevention of unemployment and poverty, European Journal of Social Work, 1(2), 151 – 164, DOI: 10.1080/13691459808414736
- Evans, M., & Syrett, S. (2007). Generating Social Capital?: The Social Economy and Local Economic Development. European Urban and Regional Studies, 14(1), 55-74. <https://doi.org/10.1177/0969776407072664>

- Evans, M., & Syrett, S. (2007). Generating Social Capital?: The Social Economy and Local Economic Development. *European Urban and Regional Studies*, 14(1), 55-74. <https://doi.org/10.1177/0969776407072664>
- Evers, A. (2001). 'The Significance of Social Capital in the Multiple Goal and Resource Structure of Social Enterprises', in C. Borzaga and J. Defourney (eds) *The Emergence of Social Enterprise*, pp. 296-311. London: Routledge.
- FONPC. (2019). Efectul măsurilor fiscale și economice asupra furnizării și contractării de servicii sociale. Bucuresti: FONPC.
- FDSC. (2019). Indexul sustenabilității organizațiilor societății civile 2018 - România. Disponibil la: http://www.fdsc.ro/library/files/index_usaid_2018_romania_ro.pdf
- FDSC. (2017). România 2017. Sectorul neguvernamental - profil, tendințe, provocări. Disponibil la: <http://www.fdsc.ro/library/files/romania-2017.pdf>
- FONSS. (2016). Raport de cercetare al studiului privind capacitatea ONGurilor din Romania in furnizarea serviciilor sociale versus disponibilitatea de contractare a autoritatilor locale si judetene. Disponibil la <https://fonss.ro/publicatii/>
- Iordache, A. (coord.) și Panov, L. (2019). Raport de analiză a legislației române privind acordarea finanțărilor publice pentru activități nonprofit. București: CLNR. Disponibil la: https://www.clnr.ro/wp-content/uploads/2019/03/Analiza-legislatie_final.pdf (accesat la 1 iulie 2019)
- Kay, A. (2006). Social capital, the social economy and community development. *Community Development Journal*, 41(2), 160-173, <https://doi.org/10.1093/cdj/bsi045>
- Nicholls, A., & Teasdale, S. (2017). Neoliberalism by stealth? Exploring continuity and change within the UK social enterprise policy paradigm. *Policy and Politics*, 45(3), 323-341. 10.1332/030557316X14775864546490
- Precupețu, I. (coord.) Mihalache, F., Petrescu, C., Pop, C. E., Tufă, L., Vasile, M., (2018). Calitatea vieții în România în context European. Raport de cercetare. Institutul de Cercetare a Calității Vieții. Disponibil la: <http://www.iccv.ro/wp-content/uploads/2018/03/Raport-Calitatea-Vietii.pdf> (accesat la 8 iulie 2019)
- Teasdale, S. (2012) What's in a name? Making sense of social enterprise discourses. *Public Policy & Administration*, 27(2), 99-115.

ANEXE

ANEXA 1 - INIȚIATIVE LEGISLATIVE PRIVIND MECANISMELE DE FINANȚARE ANALIZATE

1. PL-x nr. 575/2018/ L393/25.06.2018 - Proiect de Lege privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general¹⁴

Acest proiect de lege vizează abrogarea și înlocuirea Legii 350/2015, păstrând structura legii anterioare, cu operarea unor modificări și completări punctuale în cadrul acesteia.

Principala problemă a legii actuale pe care proiectul de lege își propune să o remedieze o constituie multiplele trimiteri la OUG nr. 60/2001 privind achizițiile publice (înlocuită între timp de OUG 34/2006 care a fost apoi înlocuită de Legea nr. 98/2016). Astfel, noul proiect de lege cuprinde dispoziții proprii în ceea ce privește aspecte precum: capacitatea tehnică și economico - financiară a solicitantului, depunerea, modificarea sau retragerea propunerii de proiect, procedura de evaluare, anularea procedurii de atribuire, încheierea și îndeplinirea contractului de finanțare, evitarea concurenței neloiale, obligația de a întocmi dosarul finanțării publice, căile de atac, contravenții și sancțiuni.

Dincolo de corelarea cu legislația actuală, proiectul de lege mai aduce o serie de modificări suplimentare precum:

- Includerea unor definiții noi la articolul 2, pentru noțiunile de: cheltuieli directe, cheltuieli indirecte, proiect și selecție publică de proiecte;
- Diminuarea nivelului minim al cofinanțării necesare pentru acordarea finanțărilor nerambursabile, de la 10% din valoarea totală a finanțării la 5% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile, precum și prevederea posibilității cofinanțării în natură (inclusiv prin muncă voluntară), în limita a 50% din valoarea totală a contribuției;
- O mai clară definire și delimitare a etapelor care constituie procedura de selecție de proiecte;
- Înlocuirea sintagmei „atribuirea contractelor de finanțare nerambursabilă” cu „acordarea finanțărilor nerambursabile” în cuprinsul legii.

Proiectul de lege menține politica publică actuală privind finanțarea activităților non-profit prin cadrul general și prin mecanisme sectoriale, stabilite prin legi speciale.

2. PL-x nr. 260/2017 / L121/15.05.2017 - Proiect de Lege pentru completarea Legii nr.350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general¹⁵

Această inițiativă propune completări punctuale la Legea 350/2005, în ceea ce privește:

- Stabilirea de programe anuale cât și multianuale de finanțare, de către autoritățile finanțatoare;
- Posibilitatea autorităților finanțatoare de a stabili programe de finanțare pentru proiecte multianuale (ale căror activități se desfășoară pe parcursul mai multor ani calendaristici).

3. PL-x nr. 416/2017/ L340/04.09.2017 - Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general¹⁶

¹⁴ http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?cam=2&idp=17415

¹⁵ http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?cam=2&idp=16407

¹⁶ http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?cam=2&idp=16609

Această propunere legislativă aduce de asemenea modificări punctuale la Legea 350/2005, respectiv:

- Reglementarea obligației autorității finanțatoare de a publica și algoritmul de calculare a punctajului utilizat pentru evaluarea proiectelor pentru acordarea finanțării;
- Dreptul persoanelor fizice și ONG-urilor de a primi clarificări din partea autorității finanțatoare.
- Reglementarea obligativității ca membrii comisiilor de selecție a proiectelor să fie desemnați de autoritatea finanțatoare din rândul experților independenți în ariile tematice evaluate, de minimum 3 ani.
- Instituirea obligativității ca membrii comisiilor de selecție a proiectelor să semneze o declarație de imparțialitate.
- Includerea posibilității de transmitere a dosarului de proiect în format electronic, cu semnătura electronică a solicitantului.

4. Pl-x nr. 669/2018 / L491/04.09.2018 - Propunere legislativă pentru modificarea Legii nr.350 din 2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general¹⁷

Acest proiect propune modificare Legii 350/2005 în sensul instituirii unor excepții punctuale pentru “programele derulate de structurile sportive potrivit calendarului competițional” de la principiul neretroactivității prevăzut la art. 4 lit. f) din lege și de la obligativitatea beneficiarului contractului de finanțare de a depune raportului final de activitate și raportului financiar în termen de cel mult 30 de zile de la terminarea activității.

5. Pl-x nr. 681/2018 / L547/04.09.2018 - Propunere legislativă pentru modificarea art. 27 din Legea nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general¹⁸

Propunerea legislativă vizează modificarea articolului 27 din lege, care se referă la constituirea comisiei de evaluare, prin înlocuirea trimiterii actuale la OUG nr. 60/2001 privind achizițiile publice (abrogată) cu dispoziții proprii. Acestea reglementează: rolul comisiei de evaluare, regimul incompatibilităților membrilor comisiei și alte aspecte procedurale. Precizăm totodată că textul propus al acestei propuneri legislative face referire, în mod eronat, la “atribuirea contractului de achiziție publică”.

ANEXA 2. SUMAR CONCLUZII ÎNTĂLNIRI REȚEA

Concluzii dezbateri regionale

1. **Recomandări privind designul instituțional al sistemului de finanțarea a activităților nonprofit**

❖ **Mecanism unic de finanțare vs. cadru general + mecanisme sectoriale de finanțare**

¹⁷ http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?nr=669&an=2018

¹⁸ http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?cam=2&idp=17180

În cadrul dezbaterilor regionale nu s-a cristalizat o viziune comună cu privire la reglementarea unui mecanism unic de finanțare a activităților non-profit (de ex. prin legea care va înlocui Legea 350/2005¹⁹) vs. păstrarea status-quo-ului (cadrul general + mecanisme sectoriale).

Viziunea reprezentanților autorităților publice este cu precădere în direcția utilizării legii care va înlocui Legea 350/2005 ca unic instrument de finanțare. Motivele țin de ușurința utilizării și familiarizarea cu o singură procedură. În schimb, organizațiile neguvernamentale susțin păstrarea status-quo-ului, argumentând că schimbarea abrogarea mecanismelor sectoriale de finanțare ar putea afecta volumul total al finanțărilor acordate de la bugetul de stat.

2. Recomandări generale pentru mecanismul/ mecanisme de finanțare

❖ Aspecte legate de alocarea sumelor pentru finanțare

- **Creșterea nivelului finanțării publice** pentru activitățile nonprofit, deoarece în prezent cuantumul acordat este foarte redus raportat la nevoile populației care ar trebui satisfăcute. Reglementarea expresă a posibilității de a acorda finanțări multianuale (contracte pe durată de 3-5 ani), în cuprinsul Legii 500/2002 privind finanțele publice și al Legii 273/2006 privind finanțele publice locale, pentru a asigura continuitatea și sustenabilitatea activităților non-profit. Bugetare pe programe, similar fondurilor europene este principiul de la care ar trebui să se pornească în definirea finanțărilor multianuale.
- Reducerea cofinanțării la 2%, precum și 1. reglementarea faptului că **jumătate din cofinanțare poate fi asigurată în natură**; 2. reglementarea expresă a posibilității ca aceasta să fie **raportată la toate liniile bugetare**, nu pe fiecare linie bugetară în parte (excepție: Legea 34/1998, unde nu este cazul). O variantă a acestei propuneri vizează stabilirea unui procent minim de cofinanțare (de ex. 2%), lăsând libertatea autorităților finanțatoare de a prevedea un prag minim superior pentru cofinanțare pe fiecare tip de proiecte în parte.
- Stabilirea unui **budget minim alocat** pentru finanțarea activităților nonprofit și prevederea distinctă a sumelor necesare în bugetul local.
- Crearea unui fond la nivelul consiliilor județene sau locale pentru **asigurarea cofinanțării proiectelor**, în special pentru a veni în sprijinul organizațiilor neguvernamentale din regiuni care se confruntă cu decalaje mari de dezvoltare.
- Crearea unui **Fond de finanțări de rezervă**, din care să se poată finanța activități nonprofit neprevăzute, în situații de urgență.

❖ Aspecte legate de procedura de selecție și de raportare: debirocratizare

- Dezvoltarea unui **Ghid Unic de Aplicare** la nivel național, pornind de la cele deja existente (precum POCU sau POCA), realizat cu consultarea Curții de Conturi, inclusiv pentru a clarifica dacă/în ce condiții se pot acorda finanțări multianuale. De asemenea, participanții au recomandat organizarea unor **sesiuni de informare pentru solicitanți** și adoptarea de **norme/instrucțiuni care să detalieze întreaga procedură de finanțare**.
- Crearea unei **platforme online de depunere a proiectelor** și a documentelor justificative de către solicitanți, prin intermediul unui cont unic (după modelului AFCN). Această platformă ar urma să permită inclusiv **raportarea online**, după modelul Erasmus. În absența unei astfel de platforme, se propune cel puțin crearea unui **document standard electronic tipizat** pentru

¹⁹ PL-x nr. 575/2018, http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?cam=2&idp=17415

completarea aplicației de proiect, în vederea simplificării și debirocratizării procedurii în faza de aplicație.

- Reglementarea unei proceduri de aplicare simplificate, în care solicitanții depun inițial un **brief de proiect** (de aprox. 2 pagini). În cazul organizațiilor considerate eligibile, brief-ul de proiect ar urma să fie extins.
- Crearea unei **liste de rezervă de cu proiecte** care ar putea fi finanțate în cazul în care solicitanții admiși inițial pentru finanțare nu semnează contractul de finanțare.
- **Interconectarea datelor între instituțiile publice** și verificarea informațiilor relevante în faza de aplicație direct de către autoritatea finanțatoare din acest baze de date, pentru diminuarea numărului de documente solicitate în faza de aplicație.
- Reglementarea unui **procent din cheltuielile administrative** (de ex. între 7-15%) care să fie **decontate ca sume forfetare**, fără a mai fi nevoie de **documente justificative**, similar modelului european.
- Reglementarea expresă a **posibilității de a opera modificări între capitole bugetare** în cazuri justificate, pentru o mai mare flexibilitatea în utilizarea finanțării nerambursabile.

❖ Aspecte legate de procedura de selecție și de raportare: transparentă și previzibilitate

- Adoptarea unei **strategii de finanțare pe 3-5 ani**, cu consultarea ONG-urilor și în urma unei analize de nevoi SAU **trimiterea către/ corelarea cu strategii existente**. În cazul în care se organizează consultații cu ONG-uri, se recomandă publicarea minutei pe site-ul autorității finanțatoare, cu menționarea tuturor propunerilor primite din partea societății civile.
- **Publicarea informațiilor cu privire la finanțările publice online**, considerând că dispozițiile cu privire la publicarea în Monitorul Oficial, ce sunt desuete și nu mai răspund necesităților actuale. Faptul că aceste informații se publică în partea a IV-a a Monitorului Oficial nu asigură nici transparentă nici publicitatea necesară. O opțiune concretă în acest sens ar fi crearea unei **platforme online la nivel național** (administrată de Secretariatul General al Guvernului) pentru publicarea anunțurilor privind concursurile de proiecte pentru a se evita toate procedurile birocratice de publicare a acestora în Monitorul oficial. De asemenea, aici ar putea fi publicate și programele anuale, ghidurile și rapoartele finale ale fiecărui finanțator.
- Prevederea obligației de a publica **date relevante privind finanțările acordate în format deschis** de către autoritățile finanțatoare, pentru a facilita cercetarea acestui proces și evaluarea sistemului public de finanțare non-profit în România.
- Reglementarea unei **obligații de transparentă și pentru ONG-urile care beneficiază de finanțare** a fost de asemenea propusă, corelativ cu obligația de transparentă a autorităților finanțatoare. Astfel, s-a unii participanți au considerat că acestea ar trebui să publice pe site-urile proprii anumite informații cu privire la proiectele finanțate.

❖ Aspecte legate de procedura de selecție: evitarea conflictelor de interese și evaluare obiectivă

- Introducerea de **evaluatori independenți și cu experiență** în aria proiectului evaluat (cu excepția AFCN, unde există deja). În eventualitatea adoptării acestei recomandări, se propune și **prevederea expresă a remunerării** membrilor comisiilor de evaluare.
 - Părerile au fost împărțite pe acest subiect, unele autorități publice fiind reticente din cauza dificultății de a asigura plata acestora (în special având în vedere bugetul redus pentru finanțarea activităților non-profit) și de a identifica un număr suficient de evaluatori independenți pentru

toate domeniile în care se acordă finanțare. ONG-urile participante au susținut în general această propunere.

3. **Recomandări specifice pentru cele trei mecanisme de finanțare analizate**

❖ **Recomandări specifice - Legea 350/2005**

- Publicarea în cadrul raportului anual privind finanțările acordate, a principalilor **indicatori și a gradului de îndeplinire a acestora** de către fiecare proiect finanțat.
- **Redefinirea activității generatoare de profit.** Cadrul normativ trebuie să țină cont și de faptul că sunt organizații neguvernamentale, în special în domeniul cultural, care organizează evenimente publice pentru care încasează și taxe de participare. Aceste taxe sunt considerate venituri economice.
- Reglementarea obligativității autorităților finanțatoare de a publica **grila de evaluare**, precum și de a publica/ furniza la cerere, **punctajul detaliat obținut de fiecare aplicație**, indiferent dacă este selectată sau nu pentru finanțare, întrucât acestea sunt necesare și pentru contestații.
- **Detalierea grilelor** de evaluare, astfel încât să existe o definiție standard pentru diverse niveluri ale punctajului. Acest model poate fi inspirat din finanțările europene unde fiecare criteriu este împărțit pe subcriterii, acordând un punctaj pentru fiecare subcriteriu.

❖ **Recomandări specifice - Legea 34/1998**

- **Abrogarea Legii 34/1998** și finanțarea serviciilor sociale prin contractare (cu aplicarea Legii 98/2016 pentru contracte multianuale), respectiv prin mecanismul general (Legea 350/2005) pentru servicii noi.
- **Corelarea valorii subvenției cu nivelul standardelor minime de cost/serviciu/ beneficiar de serviciu**, actualizate cu rata inflației anuale conform INS față de ultima modificare a valorilor. În cazul serviciilor sociale fără standarde minime de cost, nivelul de subvenționare per serviciu/ beneficiar se negociază de către autoritatea locală/județeană cu furnizorii privați de servicii sociale la un cost mediu.
- **Subvenția** acordată pentru servicii sociale să fie o **sumă forfetară**, pentru a se reduce birocrăția și a avea o flexibilitate mai ridicată în ce privește modul de cheltuire a bugetului. Această măsură să fie dublată de o întărire a capacității de monitorizare și evaluare a autorităților publice care să poată verifica calitatea furnizării servicii sociale.
- **Prevederea posibilității** de subvenționare a tuturor pozițiilor prevăzute în standardele de calitate (personalul care lucrează direct cu beneficiarii).
- Posibilitatea de a se asigura nu doar salarii minime sau salarii de încadrare
- Stabilirea unui **procent minim standard din bugetul județean/local pentru finanțarea** serviciilor sociale, și nu o sumă fixă. Astfel, suma alocată va crește dacă se majorează bugetul general al CJ/CL.
- **Indexarea nivelului mediu lunar al subvenției** acordate la nivel central, în conformitate cu creșterea costului minim standard pentru servicii sociale.
- Fundamentarea variației de alocări bugetare pentru servicii sociale de la un an la altul.
- Prevederea obligativității participării reprezentanților ONG-urilor ca observatori la procedura de evaluare a cererilor de subvenție.

- Reducerea birocrației la depunerea actelor prin depunerea certificatelor și a bilanțelor doar la semnarea contractului.
- Simplificarea procedurii de raportare și raportare trimestrială sau bianuală.

❖ **Recomandări specifice - O.G. 51/1998**

- Introducerea de proiecte prioritare cu buget alocat separat pentru organizații neguvernamentale. Acestea ar trebui să fie evaluate după anumite criterii clare, iar finanțarea lor să fie transparentă. În acest mod s-ar evita concurența neloială dintre instituții publice și organizații non-profit. Ar trebui ca fondurile alocate pentru cele 2 tipuri de entități să fie diferite.
- **Creșterea cuantumului diurnei.**
- Prevederea **activității de management cultural** ca și categorie distinctă de **cheltuieli eligibile**.
- O mai clară definire a noțiunii de **dublă finanțare**.

ANEXA 3. SUMAR CONCLUZII ÎNTÂLNIRI REȚEA

ÎNTÂLNIREA NR. 1: 11.07.2019

Scopul acestei întâlniri de lucru a fost acela de a dezbate și selecta din recomandările formulate de participanții la dezbaterile regionale și găsirea de soluții care să fie transpuse în propunerile de politici publice formulate în cadrul proiectului.

Întâlnirea de lucru a debutat cu o scurtă prezentare a concluziilor celor patru dezbateri regionale organizate în cadrul proiectului în Cluj, Iași, Timisoara și București, inclusiv a recomandărilor pe care Centrul pentru Legislație Nonprofit le-a elaborat împreună cu organizațiile neguvernamentale și autoritățile publice prezente.

1. O primă temă de discuție a vizat designul instituțional al sistemului de finanțare a activităților non-profit, respectiv viabilitatea introducerii unui mecanism unic de finanțare vs păstrarea status quo-ului. S-au discutat o serie de argumente pro și contra:

- La nivel macro ar fi mult mai eficientă derularea unui mecanism unic;
- Procedura guvernată de L34/1998 și normele sale de aplicare sunt dificile și nesustenabile, fapt demonstrat și prin scăderea semnificativă a ONG-urilor ce o utilizează. Pe de altă parte, acest mecanism are avantajul că permite aprobarea și începerea proiectelor înainte de aprobarea bugetului de stat;
- L350/2005 (în forma actuală) nu este potrivită pentru a fi un mecanism unic de finanțare a serviciilor din domeniul social, întrucât aceasta are o lipsă majoră: nu asigură continuitatea finanțării;
- Procedura L350/2005 este îngreunată de obligația de a publica programul anual de acordare a finanțărilor în Monitorul Oficial, după ce se publică bugetul;
- În domeniul serviciilor sociale, procedura specifică de achiziții publice prevăzută de L98/2016 ar putea înlocui mecanismul stabilit prin Legea 34/1998. În schimb Legea 350/2005 ar fi utilizată pentru dezvoltarea de proiecte în cazul în care autoritatea finanțatoare nu are soluția la problema identificată.

2. Un al doilea subiect discutat au fost recomandările CLNR privind alocarea sumelor pentru finanțare, transparentizarea, debirocratizarea și creșterea previzibilității procedurilor de selecție și de raportare. S-a discutat inclusiv posibilitatea introducerii multianualității în mecanismul /mecanismele de finanțare:

- O opțiune ar putea fi introducerea de proiecte cu bugete multianuale - proiectul ar urma să fie aprobat per ansamblu, cu mențiunea că fiecare buget anual ar urma a fi aprobat în urma publicării bugetului de stat;
- Ar putea fi necesară modificarea L500/2002 privind finanțele publice.

ÎNTÂLNIREA NR. 2 - 19.09.2019

În data de 19.09.2019, a avut loc, a doua întâlnire de lucru a rețelei naționale de experți în domeniul finanțării publice a activităților non-profit, din cadrul proiectului **"Îmbunătățirea cadrului juridic privind finanțarea publică a organizațiilor neguvernamentale"**. Evenimentul a avut ca obiectiv dezbateră principalelor caracteristici pe care ar trebui să le aibă un mecanism unic de finanțare a activităților non-profit de interes general, pornind de la **propunerea CLNR (document anexat)**.

Participanții au dezbătut propunerea CLNR și au concluzionat următoarele:

- Există acord asupra conceptului de mecanism unic de finanțare din surse publice și în special asupra elementelor ce vizează creșterea transparenței procesului de finanțare, cuprinse în cadrul acestuia;
- Adoptarea unei strategii multianuale de finanțare a activităților non-profit de către autoritățile finanțatoare este o propunere contestată de unii participanți, deoarece consideră că aceasta ar presupune o procedură excesiv de birocratică ce ar îngreuna procesul. În schimb, se recunoaște nevoia de a stabili clar domeniile și prioritățile de finanțare și se propune ca acest lucru să se realizeze prin intermediul unor „note de fundamentare” care să fie dezbătute și aprobate anual, de către autoritate finanțatoare;
- Se propune ca prin norme metodologice de aplicare a legislației primare prin care este instituit mecanismul unic de finanțare, să se stabilească elemente precum:
 - Obligatorietatea discutării proiectelor de note de fundamentare, în dezbateră publică împreună cu toți actorii interesați;
 - Obligatorietatea adoptării unui regulament-cadru, la nivelul fiecărei autorități finanțatoare, prin care să fie stabilite termene de implementare, criteriile de eligibilitate etc.;
- O altă propunere vizează stabilirea, în cadrul legislației primare de înființare a mecanismului unic, a unor elemente precum:
 - un procent minim din totalul fondurilor alocat pentru activități non-profit, pe care o autoritate finanțatoare trebuie să îl acorde fiecărui domeniu de finanțare. S-a menționat însă faptul că unele autorități finanțatoare sunt instituții specializate care acordă finanțare într-un singur domeniu, astfel că propunerea nu ar fi aplicabilă și acestora;
 - un procent minim din bugetul total sau din bugetul de investiții al autorității finanțatoare, care ar trebui să fie alocat pentru finanțarea activităților non-profit. O problemă ridicată de participanți o constituie situația unităților administrativ teritoriale cu număr redus de locuitori, care nu au fonduri publice alocate pentru activități non-profit și nici ONG-uri locale care ar putea realiza astfel de activități.

Astfel, este necesar ca în cazul autorităților publice locale, cerința de alocare a unui procent din bugetul instituției să fie aplicabilă doar în cazul UAT-urilor cu cel puțin 10.000 locuitori.

- O altă temă de discuție ridicată de CLNR vizează stabilirea obligativității autorității finanțatoare de a înființa un departament specializat în administrarea procesului de finanțare a activităților non-profit („grant-making”). Acesta ar urma să fie responsabil de aplicarea mecanismului unic de finanțare și să colaboreze cu departamentele specializate de la nivelul autorității finanțatoare, din fiecare domeniu de finanțare. Opiniile participanților au fost împărțite pe această temă, unii din aceștia invocând lipsa de personal și dificultăți obiective de constituire a unor astfel de structuri, în special la nivelul UAT-urilor cu număr redus de locuitori. O posibilă soluție de compromis ar putea fi desemnarea (cel puțin a) unei persoane responsabile în acest domeniu. Altă opțiune ar fi prevederea posibilității externalizării acestui serviciu de către autoritatea finanțatoare;
- O premisă unanim acceptată de participanți a fost necesitatea colectării de date standardizate/ uniforme de la toate autoritățile finanțatoare, prin intermediul unui format unic de raportare (tabel excel) și apoi printr-un registru unic de raportare (portal de raportare care să centralizeze informațiile la nivel național);
- O altă temă importantă de discuție a fost necesitatea a mecanismul unic de finanțare să aibă în vedere caracteristicile specifice ale fiecărui domeniu de finanțare în parte. Astfel, trebuie să se prevadă inclusiv posibilitatea organizării procedurii de selecție și acordare a finanțării în anul anterior implementării proiectelor, cel puțin în anumite domenii în care este esențială asigurarea continuității finanțării, precum cel social.

ÎNTÂLNIREA NR. 3 - 1.11.2019

Întâlnirea a avut ca scop identificarea și dezbaterăa celor mai importante oportunități de îmbunătățire a mecanismelor de finanțare a activităților non-profit, cu accent pe mecanismele de acordare a granturilor din fonduri publice.

Dintre ideile exprimate menționăm:

- În vederea creșterii sustenabilității și încrederii în ONG-uri, acestea trebuie, la rândul lor, să dea dovadă de transparență și de bună guvernare în privința utilizării resurselor proprii;
- Pentru o bună fundamentare a reglementărilor cu impact asupra sectorului non-profit, este necesar ca ONG-urile să se mobilizeze și să contribuie activ la elaborarea politicilor publice din domeniu, arătând că sunt capabile de auto-reglementare;
- O potențială măsură pentru creșterea accesului ONG-urilor la finanțare ar fi reglementarea deductibilității fiscale a donațiilor făcute de persoanele fizice;
- Chiar dacă în toate domeniile de activitate ale ONG-urilor este nevoie, în principiu, de predictibilitate și continuitate în finanțare, pentru unele domenii, precum cel social, asigurarea continuității este vitală pentru a putea menține serviciile acordate beneficiarilor. Reglementarea unui mecanism unic de finanțare va trebui să țină cont de aceste aspecte;
- Întârzierile în transferul sumelor aferente finanțărilor nerambursabile sau subvenției pentru servicii sociale rămâne unul dintre principalele obstacole în asigurarea sustenabilității, alături de accesul limitat la finanțări multianuale;

- În domeniul cultural, s-a ridicat din nou problema concurenței neloiale dintre ONG-uri și instituții publice, pentru accesul la aceleași fonduri menite să susțină derularea de proiecte și programe culturale;
- În alte domenii, precum combaterea violenței domestice, accesul la finanțări publice este și mai limitat, ceea ce generează dificultăți în asigurarea sustenabilității activităților și menținerea resursei umane.

ANEXA 4.SUMAR CONCLUZII CONSULTĂRI PUBLICE

1. DEZBATERE PUBLICĂ ORGANIZATĂ DE MINISTERUL MUNCII ȘI JUSTIȚIEI SOCIALE (MMJS) privind Proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 34/1998 privind acordarea unor subvenții asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică, care înființează și administrează unități de asistență socială, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.153/2001 - 01.08.2019

Dezbaterea a fost deschisă de dna Elena Dobre, care a prezentat obiectivul acesteia și a precizat că dezbaterea a fost solicitată de către *Centrul pentru Legislație Nonprofit (CLNR)*, care a transmis și un număr de 10 recomandări pentru îmbunătățirea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 34/1998, și anume:

1. Majorarea nivelului mediu lunar al subvenției acordate la nivel central.
2. Extinderea perioadei pentru care se încheie convenția de acordare a subvenției de la 12 la 24 de luni, în vederea asigurării continuității serviciilor sociale furnizate.
3. Alocarea unui fond special pentru dezvoltarea de noi servicii sociale. Quantumul sumelor alocate în prezent prin acest mecanism de finanțare nu permite dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale ci acoperă doar o mică parte din sumele necesare pentru continuarea serviciilor sociale actuale. Art. 139 din Legea Asistenței Sociale 292/2011 prevede că este necesar să se asigure dezvoltarea de noi servicii și diversificarea acestora.
4. Reglementarea obligativității fundamentării de către autoritatea finanțatoare a scăderii valorii alocării bugetare pentru servicii sociale de la un an la altul.
5. Prevederea posibilității de subvenționare a tuturor pozițiilor incluse în standardele de calitate, inclusiv personalul care lucrează direct cu beneficiarii.
6. Reducerea birocrăției și flexibilitate sporită începând cu etapa de solicitare a subvenției prin, reglementarea unei proceduri mai simple de depunere a aplicației, inclusiv oferind posibilitatea de transmitere electronică. Totuși, credem că ar fi mai simplu pentru solicitanți să depună electronic.
7. Reglementarea expresă a posibilității de a opera modificări între capitolele bugetare în cazuri justificate pentru o mai mare flexibilitate în utilizarea finanțării acordate. Știm că nu există o prevedere legală care să interzică acest lucru, însă ne-a fost semnalat de către organizații care au primit subvenția că nu au putut face modificările între capitolele bugetare, inclusiv pentru sume mici.
8. Subvenția acordată pentru servicii sociale să fie o sumă forfetară pentru a se reduce birocrăția. Această măsură ar trebui dublată de o întărire a capacității de monitorizare și evaluare a autorităților publice care să poată verifica modul în care au fost prestate efectiv serviciile. Această recomandare rezultă din experiența de pe teren, fiind formulată de

organizații care militează pentru reducerea birocrăției, pentru o mai mică povară administrativă pentru ei.

9. Simplificarea procedurii de raportare. Reglementarea actuală prevede că beneficiarii trebuie să facă raportări în fiecare lună, ceea ce implică o activitate de raportare non stop, astfel noi propunem să se facă raportări trimestriale sau poate chiar la o perioadă mai lungă, poate de 2 ori pe an. De asemenea, propunem ca raportarea să poată fi depusă în termen de 30 de zile de la finalizarea fiecărei perioade de raportare.
10. Evaluarea independentă și transparentă a cererii de solicitare a subvenției de către experți independenți în vederea garantării unei selecții obiective și competitive.

Reprezentanții MMJS oferă răspunsuri și clarificări suplimentare cu privire la unele dintre propunerile formulate de CLNR.

În ceea ce privește majorarea subvenției, acest lucru nu este posibil, nu pentru că MMJS nu și-ar dori MMJS, pentru că MMJS a avut o astfel de inițiativă, a modificat HG 1153/2001 și cei din minister sunt conștienți că a crescut și salariul minim și toate celelalte costuri, și chiar au propus și ei creșterea cuantumului subvenției, însă Ministerul Finanțelor (MF) s-a opus de fiecare dată propunerii de modificare a Art. 2 din HG 1153/2001. Reprezentanții MMJS afirmă că mediul ONG ar putea milita pentru creșterea acestei subvenții, inclusiv la nivelul Ministerului Finanțelor.

De asemenea, s-a precizat că MMSJ a avut o inițiativă în 2017 de a crește sumele și a susținut permanent această creștere, inclusiv în propunerile pentru strategia fiscal bugetară a României, document care planifică bugetul pentru următorii 5 ani, dar niciodată asociațiile, fundațiile și cultele nu au ajuns aproape de a atrage întreaga sumă alocată pe acest mecanism de finanțare. Această situație se datorează unor cauze multiple (înțelegeri deficitare a cadrului legislativ din partea unor dintre asociații/fundații, lipsa unor documente esențiale pentru a putea furniza servicii sociale etc.

Reprezentanta CLNR întreabă dacă s-a putea extinde perioada de raportare care este în prezent de 30 de zile, având în vedere că e corelată cu virarea tranșelor și dacă se poate vira banii pentru o perioadă mai lungă, așa cum în foarte multe proiecte POCU, POCA. Dacă se poate de exemplu să se acorde trimestrial, pe lunile ianuarie-februarie-martie sau pe 6 luni ianuarie-iunie.

Reprezentanții MMJS răspund că programul de subvenționare era exact invers, adică ONG-urile avansau sumele necesare și decontau pe urmă de la bugetul de stat ceea ce cheltuiau. Apoi s-a primit feedback-ul că ONG-urile nu au de unde să asigure finanțare și s-a decis că soluția optimă este să se facă plata lună de lună, adică la începutul lunii, să ia avansul în ianuarie și începând cu februarie circular până în decembrie cu respectarea acelor principii, ce rămâne necheltuit se folosește luna următoare și se completează cu ce se primește pe luna următoare. Acordarea sumei de bani se face lună de lună ca să se respecte cele 2 principii, altfel nu s-ar fi putut.

Atât reprezentanții MMJS, cât și CLNR consideră că *trebuie încurajat mecanismul de contractare a serviciilor sociale. Reprezentanta CLNR adaugă că contractarea este recomandată în special pentru continuarea serviciilor și că poate fi utilizat un mecanism de granturi sau altul pentru dezvoltarea de noi servicii. MMSJ spune că de-a lungul timpului au existat și momente în care s-a pus problema filozofiei programului de subvenționare, respectiv dacă se justifică sau nu, dacă este ajutor de stat sau nu, din partea Consiliului Concurenței.*

Programul de contractare poate fi multianual, programul de concesiune pe un serviciu social și cerem autorităților locale să asigure transparența, le cerem să evite conflictul de interese și să se ocupe de contractare, de subvenționare, de finanțări nerambursabile. Reprezentanții MMJS îndeamnă și încurajează ONG-urile să aplice pentru contractarea serviciilor sociale, considerând că acesta este cel mai eficient mecanism pentru asigurarea costurilor, pentru că contractarea are la bază standardul minim de cost, ceea ce este mai avantajos pentru ONG-uri. Subvenția nu va putea fi niciodată la 100% din standardul de cost pentru că așa este definită. Ea vine în completarea resurselor proprii.

Cu privire la propunerile CLNR care se referă la **transparentizarea procesului de acordare a finanțărilor** și de informare a publicului, reprezentanții MMJS consideră că transparența este maximă, deoarece proiectul de buget, strategia fiscal bugetară, anunțul, criteriile, algoritmul de calcul raportat la criterii, inclusiv cele de departajare sunt prevăzute în HG 1153/2001. Mai mult, din 2017 o copie a raportului de oportunitate întocmit de expertul de la Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială (AJPIS) este lăsată și la furnizor. Practic a crescut gradul de transparență. Reprezentanta CLNR precizează că se referă la transparență în sensul de a fi ușor accesibile datele privind finanțările acordate, de a da informațiile centralizat, în format deschis, prelucrabil automat și că această recomandare se aplică tuturor mecanismelor de finanțare, inclusiv celor care nu au o dată prestabilită de lansare a competiției, a selecției. Reprezentanții MMJS consideră că Legea 350/2005 privind finanțarea nerambursabilă pentru activități non-profit asigură un nivel adecvat de transparență a finanțărilor și că programul de subvenționare a serviciilor sociale este cel mai stabil și mai transparent program. Reprezentanta CLNR spune că ei propun o platformă care să centralizeze informații despre toate finanțările publice. MMJS agreează ideea unei platforme deoarece ar ajuta și finanțatorii, s-ar evita riscul dublei finanțări la nivel local, acolo unde există contracte și parteneriate de toate felurile.

Per ansamblu, reprezentanta CLNR explică faptul că adoptarea propunerilor CLNR poate implica mai multe schimbări legislative, inclusiv a legislației corelate. De asemenea, arată că au fost analizate mai multe mecanisme de finanțare, inclusiv cel supus dezbaterii, și că anumite recomandări, precum cea privind extinderea duratei pe care se încheie convenția, este propusă CLNR și pentru alte mecanisme de finanțare. Extinderea valabilității convențiilor ar asigura mai multă stabilitate finanțării, ONG-urile nu ar mai trebui să aplice pentru finanțare în fiecare an. Se poate face selecția în fiecare an, doar să se încheie contractul pe 2 ani. Dna Elena Dobre (MMJS) spune că în momentul de față cadrul legislativ nu permite acordarea finanțării pe 2 ani de zile, pentru că se pot întâmpla foarte multe lucruri în 2 ani de zile, putând de exemplu expira licența de funcționare, ș.a. și există și alte acte normative care nu permit acordarea subvenției pe o perioadă mai mare de un an și datorită bugetului.

În ceea ce privește recomandarea de a asigura selecția prin intermediul unor experți independenți, reprezentanții MMJS afirmă că acest lucru ar implica cheltuieli suplimentare, ceea ce dezavantajează ONG-urile, pentru că ar implica diminuarea sumei alocate programului de subvenționare a acestora. În prezent evaluarea se face de AJPIS-uri care au în vedere verificarea și monitorizarea serviciilor sociale. Reprezentanții MMJS sunt de părere că pentru alte programe care au beneficiari de finanțare mai puțini, ar fi justificat să fie evaluatori externi, dar că pentru acest program, costurile de evaluare ar fi foarte mari pentru că sunt mulți utilizatori și suma totală acordată este mică.

De asemenea, reprezentanta CLNR precizează că recomandarea privind expertii independenți a fost inclusă pentru a asigura că persoanele care fac evaluarea au o anumită pregătire minimă, deoarece această procedură funcționează foarte bine la AFCN și sporește gradul de încredere a solicitanților și a beneficiarilor în procesul de evaluare. MMJS spune că ar fi benefică o întâlnire la care să participe și AJPIS, care este responsabilă de această activitate.

Concluzii

- CNLR va definitiva propunerile pentru îmbunătățirea acestui mecanism de finanțare și ar dori să mai consulte MMJS, inclusiv în cadrul unor întâlniri ulterioare.
- Reprezentanții MMJS au răspuns afirmativ acestei invitații, fiind deschiși spre colaborare.

ANEXA 5. CONCLUZII CONSULTARE ASOCIAȚIA MUNICIPIILOR DIN ROMÂNIA

Întâlnirea a debutat cu o scurtă prezentare a principalelor recomandări formulate de CLNR pentru îmbunătățirea mecanismelor de finanțare publică a activităților non-profit de interes general.

Reprezentanții AMR au precizat că, având în vedere angajamentele internaționale asumate de România, privind transferul de atribuții decizionale de la nivel central la nivel local, este absolut necesar că orice politică publică ce are implicații asupra comunităților locale să aibă susținerea autorităților publice locale. Perspectiva și feedback-ul acestor instituții asupra propunerilor de politică publică sunt esențiale pentru o bună fundamentare a acestora, precum și pentru o bună reprezentare a autorităților locale de către AMR.

Referitor la propunerea de politică publică privind finanțarea publică a activităților non-profit, reprezentanții AMR și-au declarat susținerea, de principiu, pentru propunerile de politică publică formulate de CLNR și au recomandat extinderea procesului de consultare la cele 103 municipii membre ale asociației. Reprezentanții AMR și-au exprimat disponibilitatea de a sprijini demersul CLNR, prin facilitarea dialogului cu reprezentanții municipiilor în cadrul acestei consultări.

Competența face diferența!

Raport realizat de Asociația Centrul pentru Legislație Nonprofit în cadrul proiectului selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană din Fondul Social European

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar eficiente

Operațiunea 1.1: Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP

Titlul proiectului: "Îmbunătățirea cadrului juridic privind finanțarea publică a organizațiilor neguvernamentale

Contract nr. POCA/111/1/1/111409

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”. Material gratuit.

RAPORT DE POLITICĂ PUBLICĂ FINANȚAREA PUBLICĂ A ACTIVITĂȚILOR NON-PROFIT DE INTERES GENERAL

Asociația Centrul pentru Legislație Nonprofit